VIZE ROZVOJE

Obsah

Participace 2

Analytická část 4

Koncepční část 6

Vize obce 12

- Náměstí 12
- Spolkový dům 18
- Multifunkční hřiště a okolí 22
- Přednádraží a Rynek 29
- Vinařské části obce 32
- Budoucí rozvoj obce 38

Stav a potenciál rozvoje krajiny 41

Propojení a místa v krajině 45

Co to je vize rozvoje?

Jedná se o strategický dokument, který pracuje komplexně s územím obce a okolní krajinou.

Staví na důkladné znalosti území uvnitř i vně obce. Návrhová část vize pracuje se všemi měřítky zásahů a doporučení, od průchodnosti a podpoření hodnot v krajině po návrh velkých i drobných zásahů uvnitř obce. Moravská Nová Ves je specifickou vzhledem k postižení obce tornádem, které mělo devastující sílu a proměnilo obec k nepoznání. Tento stav nyní umožňuje a vyžaduje rychlý rozvoj, který nemusí vždy být návratem k původnímu stavu, ale nabízí možnost řešit mnohé lépe. Proces vytváření vize je zřetelný z popisu fází níže. Celá vize je postupně publikována na této webové stránce.

1. Mapování místa

Hledání informací a názoru na urbanismus a architekturu. Poznání místa, které nám umožní lépe formulovat otázky v dotazníku nápadů.

2. Dotazník

Vytvoření a publikování dotazníku na web obce, analyzování dotazníku nápadů. Zajímá nás váš názor a nápady. (listopad 2021)

3. Analytické mapování

Podrobné mapování místa v terénu, zaznamenávání nápadů do mapy a její následné upravování a doplňování.

4. Koncept vize

Zpracování urbanistického textového konceptu.

5. Rozšíření konceptu

Řešení jednotlivých míst v návaznosti na odpovědi z dotazníku. Zapracování nápadů a připomínek do konceptu a vytvoření skic důležitých míst.

6. Kulaté stoly

Na základě vypracovaného vyhodnotíme, na co se při kulatých stolech doptat. Upřesníme tedy návrh a dopracujeme ho poté do větší podrobnosti.

7. Finální dokument vize

Na základě předchozích fází a zpětné vazby z nich bude dopracována finální vize rozvoje. Ta bude jako předchozí fáze publikována zde na webu.

Participace s veřejností

Dotazník nápadů

Všem děkujeme za odpovědi v dotazníku, dovolili nám poznat lépe Vaši obec a Vás samotné. Díky nim známe důležité hodnoty, témata, zajímavá místa a také Vaše problémy a potřeby. Dotazníku se zúčastnilo 60 lidí, což je běžný počet vzhledem k počtu obyvatel.

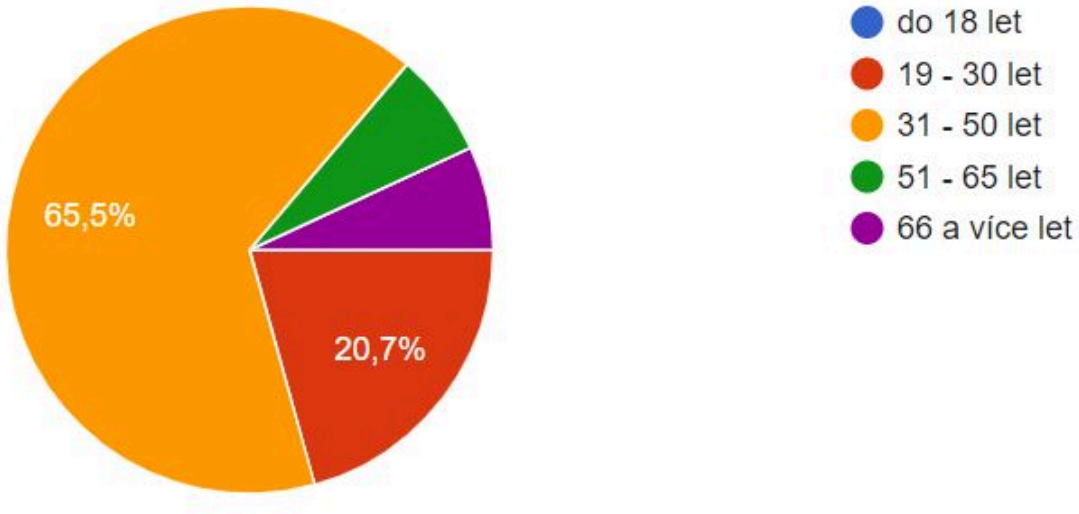

Nejčastější odpovědi v dotazníku:

Co se Vám vybaví, když se řekne Moravská Nová Ves?

rodná obec, tradice, pohostinnost, víno, domov, rodina, tornádo, vinohrady, štěrkovna, sklepy, Cabernet Moravia, hody, přátelé

Pokud za Vámi přijedou známí, kam je v obci, krajině a blízkém okolí vezmete? Jaká jsou/ byla Vaše oblíbená místa?

Zátiší, Výmol, jezera, k Pátému, sklepy, hradiště v Mikulčicích, k řece Moravě, zámek Lednice, lužní lesy, pomáhat do vinohradu, rozhledna Poddvorov,

Jsou v okolní krajině místa, která jsou podle Vás zajímavá, ale zanedbaná nebo zapomenutá, a zaslouží si rozvoj, obnovu, znovunalezení? Napište, prosím, kde jsou a jak by podle Vašeho názoru měla vypadat, fungovat, žít.

park před železniční zastávkou, prostor za poštou, zpevněné okolní cesty – pro bruslaře, cyklisty i pěší, střed obce, prostupnost krajiny, kaple v polích směrem na Josefov, cesta na Kopčany, odpočinková místa při vstupech do obce, cesta pod vinohrady a kolem Kyjovky, bývalé kasárny, parky, řeka Kyjovka, obecně cesty k rekreaci na východ od obce,

Chybí Vám při pěším pohybu v obci a jeho okolí a krajině nějaká pěšina, propojka či cesta, která Vám usnadní Váš každodenní pohyb nebo Vás zavede na zajímavá místa? Pokud ano, cestu popište.

chodníky na různých místech po obci chybí nebo jsou ve špatném stavu, cyklostezky v obci, cyklostezky, aby se nemuselo po silnici do okolních obcí, více laviček, parkovací stání na komunikacích – problém stání na chodnících, volné propojení kostel – sokolovna, aleje okolo polních cest za obcí,

Jaký způsob dopravy využíváte pro cestu do práce? Chybí Vám ve vztahu k dopravě nějaká vybavenost, například pro kola, auta, veřejnou dopravu nebo jiná?

špatná bezpečná dostupnost okolních obcí na kole, parkovací místa především u škol, sklepů, hřbitova a nádraží, bezbariérové autobusové zastávky, časté parkování na chodnících, rozšíření silnice o cyklopruh místo žlabu, častější zastavování rychlíků, četnější zastávky BUS,

Jaké kulturní a společenské aktivity podle Vašeho názoru v obci chyběly, chybí a rádi byste se jich Vy osobně, případně Vaše rodina, účastnili?

divadlo, kino, koncerty, taneční zábavy, více akcí pro děti, letní kino, vyžití pro starší děti – klubovna nebo zkušebna, obnovení starých kulturních akcí, místo pro oslavy nebo svatby – multifunkční sál, taneční pro dospělé, trhy, především obnovení akcí po tornádu a covidu,

Jaké sportovní aktivity podle Vašeho názoru v obci chyběly a chybí a Vy osobně, případně Vaše rodina, byste je využívali?

sauna, wellnes, atletický ovál pro veřejnost, plavání, cyklostezky, málo kroužků pro děti, cvičení, např. jóga, stezka pro bruslaře, workoutové hřiště, multifunkční sportovní park, multisportovní areál (podobně jako ve Velkých Bílovicích), navrácení ramp pro skate a koloběžky,

Jaká místa v obci a okolí byste rádi rekonstruovali nejdříve a co by se podle Vás na nich mělo zlepšit?

nejčastější odpovědi – střed obce, sokolovna a sportovní zázemí, škola, zeleň v obci, dětská hřiště, lékař a lékárna,

Co Vám chybí ve Vaší ulici nebo blízkém okolí bydliště?

parkování, chodníky, kvalitní restaurace v obci, zeleň,

Jak by se dala podpořit historie a tradice obce? Jsou mimo vinařství další nevyužité hodnoty? Pokud ano, jaké to jsou a jak by se podle Vás daly rozvíjet?

zázemí pro hasiče, muzeum folkloru, krojů, tradic a i vína, podpora řemesel, významný mlýn, cihelna, podpora cykloturistiky,

Kulaté stoly 24.2. 2022

Úvodní část setkání se věnovala **prezentaci dosavadních zjištění a úvah** architektonického studia City Upgrade.

Po úvodní části pracovali účastníci setkání odděleně u **3 kulatých stolů** ve složení: 1 zástupce za studio City Upgrade a veřejnost (zhruba 10-20 osob u každého stolu). Po úvodním vzájemném představení účastníků se zhruba 1 hodina věnovala **sběru návrhů a připomínek** účastníků. Konkrétními tématy byly: (1) vize rozvoje Moravské Nové Vsi v krátkodobé perspektivě následujících pár let; (2) vize rozvoje Moravské Nové Vsi v dlouhodobé perspektivě v rámci následujících desetiletí; (3) návrhy k podobě a fungování těchto vybraných míst: a) nový spolkový dům na náměstí, b) centrum a náměstí a c) nové multifunkční hřiště před Sokolovnou.

V závěrečné části setkání proběhla **diskuze s** přítomnými **zástupci městyse** (starostou) a architekty ze studia City Upgrade. Účastníci

Moravská Nová Ves v krátkodobé perspektivě

CHARAKTER: ZELENÁ, VYBAVENÁ OBEC

V představách nejbližší budoucí podoby Moravské Nové, tedy týkající se toho, co je aktuálně nejvíce potřeba, dominuje **vize zeleného prostoru, který je plně vybavený potřebnou infrastrukturou.** To znamená, že poničená nebo chybějící infrastruktura jako kanalizace, osvětlení, elektřina v zemi včetně chodníků a cest je doplněna co nejdříve. Zajištění "zelené podoby" obce představuje prvořadý zájem a týká se výsadby stromů, keřů, parků a podobně a to jak v intravilánu, tak extravilánu obce.

Moravská Nová Ves v dlouhodobé perspektivě

CHARAKTER: "SMART" OBEC

Co se týče dlouhodobého směrování a ideální budoucí podoby obce, dominuje představa soběstačné a udržitelné obce, která je dobře adaptovaná na nastávající klimatické změny, a kterou tvoří dobře fungující místní komunita občanů. Z hlediska dlouhodobé udržitelnosti a adaptace na klimatické změny se objevuje návrh na zaměření se na úpravy zeleně v okolí obce (doplnění alejí, větrolamů, remízků, biopásů, vinohradů apod.). Dále se tyto úvahy ubírají směrem k ekologickému zacházení s odpady, obecní čističce či fotovoltaice. Z pohledu vytvoření a podpory funkční komunity figurují návrhy zaměření obce na různé formy podporovaného bydlení, jako je: startovací bydlení pro mladé, dostupné či sociální bydlení, různé formy bydlení pro seniory, ale také zaměření na podporu nové výstavby.

Zjištění – podoba a funkce nového spolkového domu

Nejzásadnější pro novou podobu spolkového domu se jeví jeho multifunkčnost, která by se tak měla odrazit v rozmanitých typech prostor a místností, které by spolkový dům měl nabízet. Spolkový dům by měl sloužit jako zázemí pro různé typy aktivit jako: zázemí pro hody, spolky, k promítání filmů, k divadelním představením, jako zázemí pro sportovní aktivity aj. Ve spolkovém domě by se měla například nacházet knihovna, kavárna, společenský sál, infocentrum, zahrada či veřejné záchody. Prostor by to měl být živý a otevřený, sloužící především místním. Z architektonického pohledu by se mělo jednat o tradiční, typickou, podlužanskou architekturu obohacenou moderními prvky. Budova by měla být orientovaná směrem do náměstí a zadní vchod, orientovaný opačným směrem by mohl poskytnout otevřený, prosklený, venkovní prostor s posezením.

Zjištění – podoba a funkce centra a náměstí

Centrum by v představách účastníků setkání mělo být jednoznačně a především "**zelené**", tedy s dostatečnou pobytovou zelení s dostatečným stínem včetně vodních prvků, zklidněnou dopravou (například přesunutou komunikací, s omezeným parkováním na náměstí), zahrnující umělecká díla, zázemí pro rodiče s dětmi a další potřebný mobiliář jako lavičky, osvětlení chodníků, apod. Prodej by měl být z náměstí přesunut do například nově vzniklé tržnice nebo omezen například na farmářské trhy. Na náměstí by se mělo nacházet také zastřešené prostranství pro venkovní akce a posezení. Součástí náměstí by měl být rovněž kostel anebo minimálně být s náměstím vizuálně propojen stejně jako další klíčová místa jako městský úřad, spolkový dům či hospoda.

Zjištění – podoba a funkce nového multifunkčního hřiště

Co se týče nového multifunkčního hřiště a jeho žádoucích atributů, které by mělo obsahovat, dle hlasování jsou to tyto:

multifunkční, travnatá volná plocha/hřiště (třeba i na fotbal), -celoroční kluziště (pro inline i zimní brusle), veřejné wc se zázemím jako je občerstvení, skatepark, zeleň poskytující stín, tartanové hřiště na basket, fotbal či tenis, pumptrek, lezecká stěna a lanové prvky, dětské hřiště s průlezkami, workout, posilovna, lavičky a piknikové stoly, pítko, parkoviště, bez oplocení, bowling / kuželna, wellness, sauna, masáže, hala, osvětlení

Analytická část

Moravská Nová Ves je obcí Moravského Slovácka se silnými tradicemi a zemědělskou i průmyslovou historií. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1265. Tehdy se ještě jmenovala Waltrsdorf. Obec byla přejmenována na Novou Ves roku 1384 a část názvu "Moravská" byl přidán až roku 1911. Ještě v první polovině 19. století byla obytná zástavba soustředěna téměř výhradně okolo hlavní ulice a obec byla vymezena záhumeními cestami. I tak se vzhledem k délce a počtu stavení jednalo o spádovou obec a vztažné místo pro okolní obce. Obec leží mezi městy Břeclav a Hodonín, které byly dříve spojeny hlavní cestou procházející centrem návsi. Dnes je toto propojení v obci patrné železnicí, která ji rozděluje a hlavní komunikací severně od obce.

Velikost Moravské Nové Vsi z ní dělá také historicky centrum vinařství, ale i kultury a tradic obecně. I přes velký rozvoj průmyslu ve dvou minulých stoletích a velké rozšíření obce neztratila vesnický charakter spjatý s obděláváním půdy.

Urbanistický vývoj obce

Jedná se o obec typu návesní silnicovky. V tomto typu obce jsou domy stavěny podél hlavní cesty a v místě centra obce je veřejný prostor rozšířen. Toto rozšíření reaguje na kolmou cestu mezi Mikulčicemi a Hruškami. V nejširší části je také umístěn kostel s předprostorem, který centrum posiluje. Během rozšiřování obce, především v minulém století, se ze dříve záhumenních cest staly plnohodnotné ulice a z mnohých stodol na koncích pozemků rodinné domy. Dále se nová zástavba rozšiřovala kolem komunikací na okrajích obce a v návaznosti na školu, sokolovnu a hlavně železnici. Železnice je velice silnou bariérou a odděluje spíše vinařsko/průmyslovou část od typicky obytné a zemědělské struktury. Za tratí je také významný terénní zlom, který ovlivňuje silně strukturu zástavby, která je výzmaně rozdílná od zbytku obce. Příjemný vesnický charakter je také dán zachovalým parcelováním polí v bezprostřední blízkosti většiny zástavby. Většina důležitých veřejných funkcí se soustředí okolo návsi/náměstí a dále směrem ke škole a sokolovně. Na mnoha místech v obci se nachází různá rozšíření veřejného prostoru a lokální místa a plácky sloužící sousedům. Ty jsou při takovéto velikosti obce velice důležité a je důležité je podporovat.

terénní situace obce

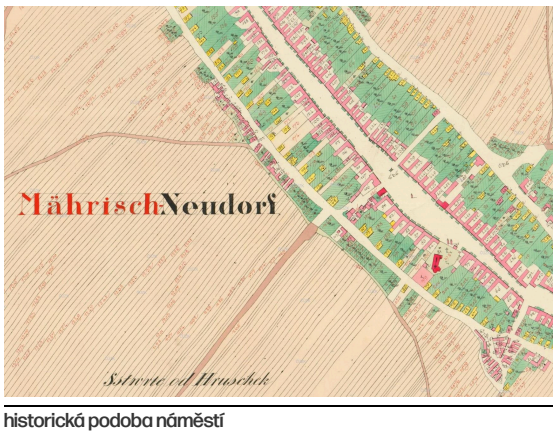

historická podoba náměstí

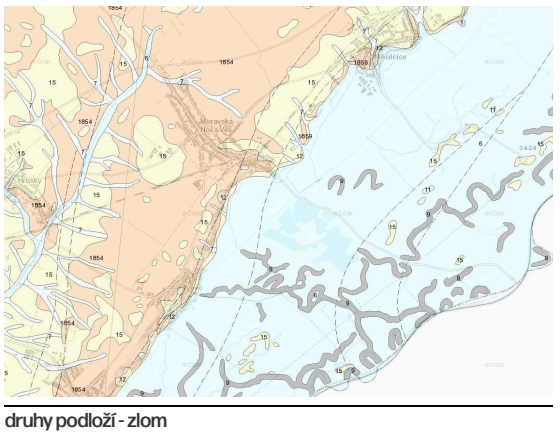

druhy podloží - zlom

Analýza SWOT

Analýza byla sepsána na základě mapování sídla, podkladů a dotazníku. SWOT analýza je analytický nástroj, který pomáhá s identifikací existujících silných a slabých stránek místa a ukazuje alternativy budoucího vývoje.
Zkratka SWOT je z anglického originálu, kde S = Strengths (Silné stránky), W = Weaknesses (Slabé stránky), O = Opportunities (Příležitosti), T = Threats (Hrozby).

S SILNÉ STRÁNKY

- atraktivní poloha v krajině u větších měst
- relativně dobrá vybavenost
- silný kulturněspolečenský život
- živé tradice a sounáležitost s místem
- hodnotná krajina v okolí obce
- turisticky zajímavá lokalita

W SLABÉ STRÁNKY

- nečleněná extenzivní krajina mimo východního okraje obce
- chybějící pohodlné propojení pro pěší a cyklisty do okolních obcí
- stav veřejného prostoru
- aktuálně složitá situace obyvatel po tornádu násobená pandemií
- chybějící chodníky a řešení profilů ulic obecně

O PŘÍLEŽITOSTI

- nové možnosti rozvoje
- velká energie a prostředky od dárců a dobrovolníků
- vlastnictví pozemků a veřejných prostor obcí
- možnost reorganizace a zlepšení fungování obce
- podpora podnikatelů a více možností práce v místě bydliště díky digitalizaci

T HROZBY

- nekoncepčně investované prostředky
- nekvalitní obnova a generace problémů do budoucna
- devastace charakteru obce novou výstavbou
- neobnovení služeb a funkcí pro obyvatele – snížení atraktivnosti obce

Koncepční část

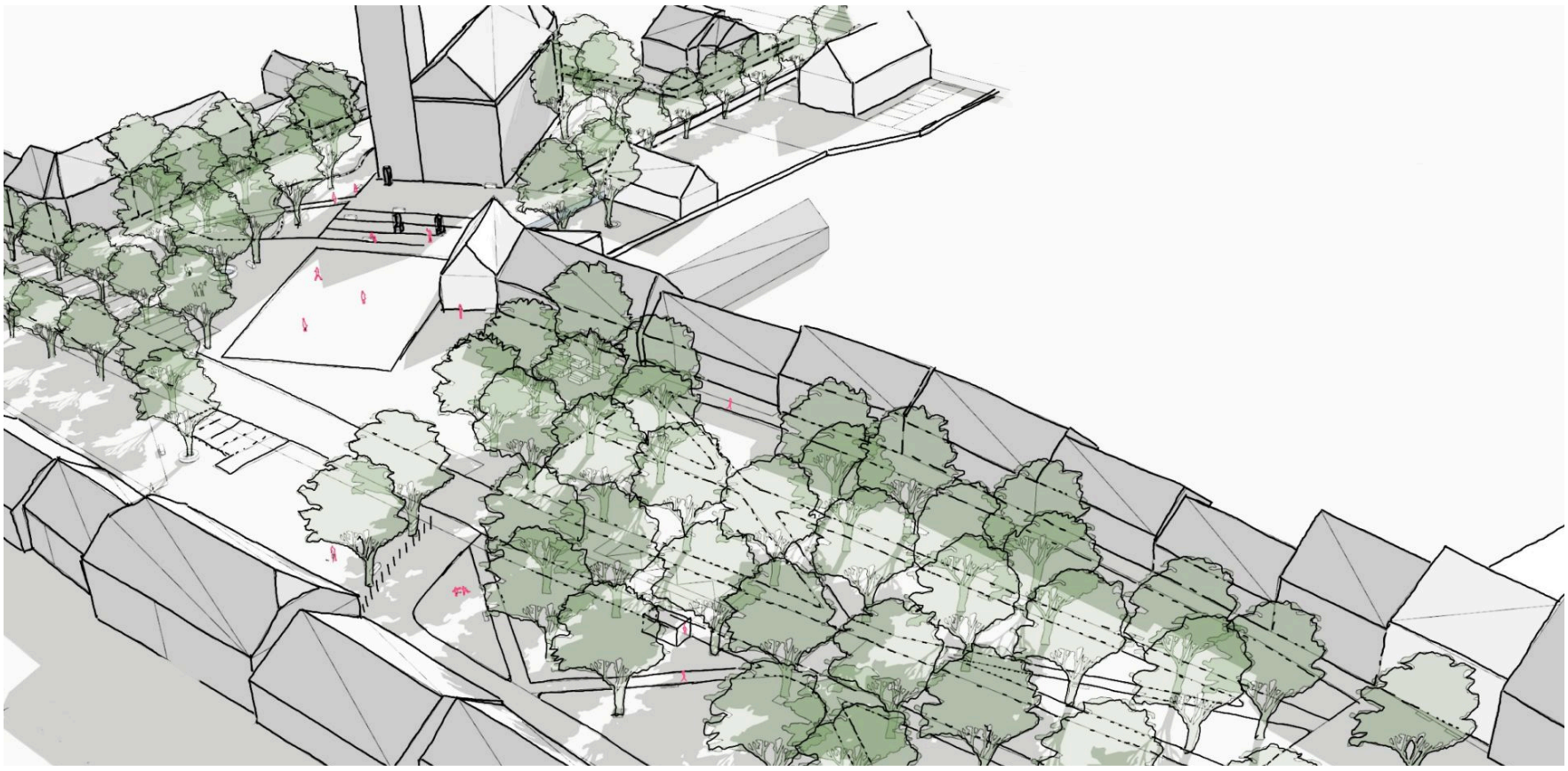

Jako nejdůležitější pilíře, které si vize rozvoje bude klást za cíl, jsou tři témata, která jsou silně propojena a vzájemně se doplňují. Všechna jsou zobrazena na následujících skicách, které mají za úkol převést tyto myšlenky do místa Moravské Nové Vsi.

Prvním je podpora a rozvoj struktury městyse, která je hodnotou rozvíjející se velice dlouhou dobu. Je to síť veřejných prostranství, její pestrost a různorodost a především logika a vrstevnatost okolo hlavní cesty a návsi. S tou můžeme pracovat ve dvou rovinách – dále ji rozvíjet a rozšiřovat s ohledem na zbytek obce a dále také vylepšovat zevnitř vhodnými propojeními nebo vypíchnutím důležitých míst a také formou jednotlivých ulic a jejich charakterů.

S tím je velice úzce spjata základní kostra funkcí a vybavení obce, kterou obyvatelé využívají a patří ke každodennímu životu. V Moravské Nové Vsi je jasná kumulace veřejné vybavenosti kolem náměstí a dále směrem za úřad ke škole a sokolovně. Zároveň zde obec vlastní pozemky, které i kvůli této kumulaci mají velkou hodnotu pro další rozvoj. Může zde dojít k doplnění více funkcí najednou a jednotlivé budovy se mohou doplňovat a funkčně propojovat. Zároveň se bude jednat o nejživější místo obce a veřejná investice bude maximálně využívána a na očích.

Mimo struktury sídla, tvořené ulicemi a následně domy a vymezení nejdůležitějších míst, vnímáme jako klíčové řešení vegetace v obci i mimo ni. Vzhledem k nynějšímu stavu po tornádu a zároveň poloze obce a změně klimatu bude velice důležité veřejný prostor stínit stromy a vytvářet zelené body a linie – parky, parčíky a aleje. Součástí zpříjemnění veřejného prostoru by měl být také mobiliář. Nejedná se však pouze o ulice a parkové plochy, ale také o rozhraní intravilánu a extravilánu. Prvek záhumenní cesty je pro Moravskou Novou Ves typický a uspořádání cesty s doprovodnou zelení a ploty soukromých zahrad vytváří velice příjemný filtr mezi polem a obcí. Obec se tak vlastně může stát příjemnějším místem, než okolní extenzivní krajina, i přes větší míru zpevněných ploch. Zároveň možnost projít okolo obce může být velice atraktivní pro procházky a mnohde nabídne jejich nové cíle. Vegetace v extravilánu je další nadstavbou a pojí se také s budováním cest a propojováním okolních obcí.

Jako nadřazený koncept je možné použít velice silnou odlišnost jednotlivých pásů krajiny okolo obce ve směru rovnoběžném s tratí i hranicemi. Konkrétně se jedná o Lužní les, drobnou krajinu se štěrkovnou a poli pod kopcem, terénní zlom s vinicemi a sklepy, pás obce se zahradami a záhumenními cestami a krajina za hlavní silnicí s širými lány. Tento směr mají také dominantně parcely jednotlivých stavení. Také centrum obce s vybaveností tvoří jistý pás – od hřbitova přes kostel, náměstí a úřad k sokolovně a škole. Ještě v drobnějším měřítku to mohou být vjezdy k jednotlivým objektům, předzahrádky domů a podobně. Se všemi těmito prvky lze pracovat a tohoto směru využít. V tomto směru jsou také spíše úzké ulice a propojení, naopak ve směru opačném máme hlavní prostory obce – náves a nejdůležitější cesty.

Struktura městyse a funkce

Na skice je vidět rozhraní veřejného a soukromého – tedy struktura obce a její prostupnost. Je zde vidět centrální široká osa a na ni navazující bloky. Struktura se hodně transformuje za tratí kvůli svahu a také rozdílné typologii staveb. Červeně jsou vyznačená místa důležitých nebo možných propojení a také vyznačení veřejných funkcí, které se soustředí okolo centra obce. Zároveň i na opačných koncích můžeme identifikovat vybavenost a tedy i tvorbu lokálních center, která bychom chtěli podporovat. Zároveň je důležité funkčně optimalizovat především centrum obce.

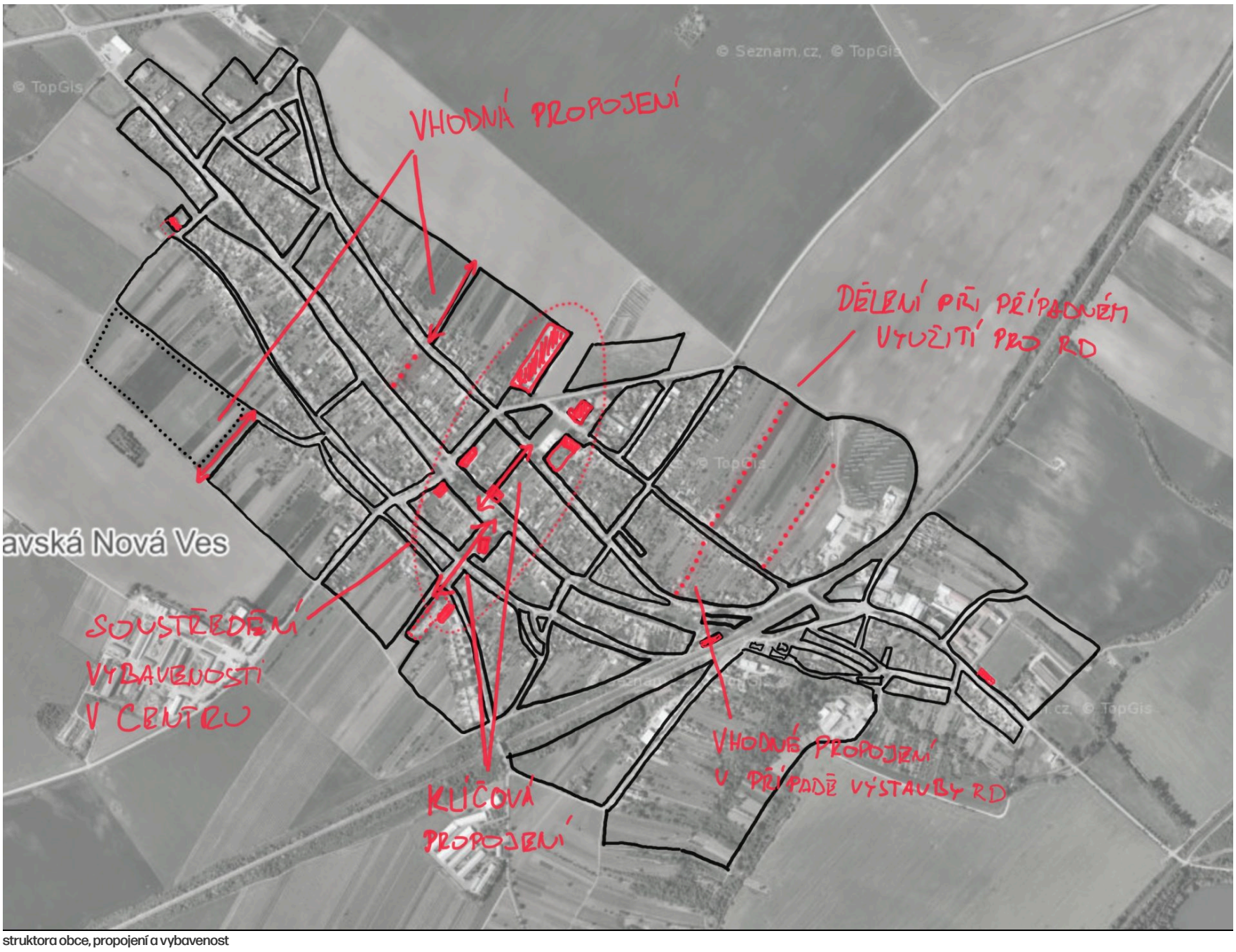

struktora obce, propojení a vybavenost

Charaktery komunikací

Na následující skice je vidět jednoduché členění ulic a cest do několika kategorií. Podle těch budeme navrhovat ideální profily ulic včetně parkování, umístění vegetace a chodníků.

Většina komunikací má klidný chrakter, ze kterého se vymykají pouze nejhlavnější komunikace a hlavní osa, která má i reprezentativní funkci.

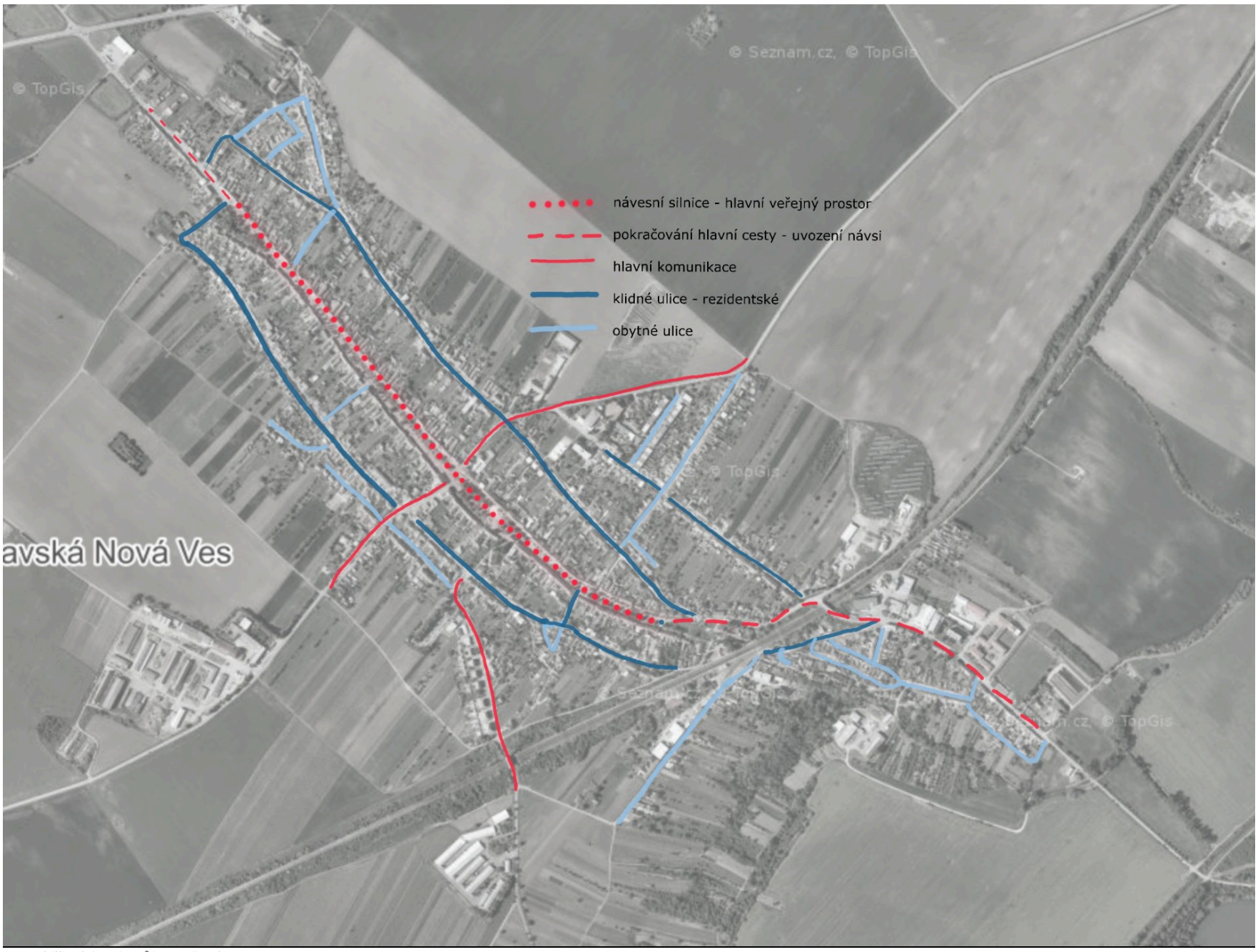

prvotní dělení charakterů komunikací

Vegetační pás

Na většině okrajů obce je již nyní záhumenní cesta a nějaká doprovodná vegetace. Je to velice užitečný a uživatelsky příjemný moment – tvoří větrolam, rozhraní mezi polemi a obcí, je zde cesta s výhledy za obec a také dává obci bohatší zelené panorama a zlepšuje klima v ní. Proto bychom chtěli tento prvek podpořit. Možnost obejít celou obec je velice atraktivní a také je vhodné na toto myslet i při dalším rozvoji obce. Ideální je, když cesta navazuje na zahrady rodinných domů.

zelený lem obce

Zeleň v obci

Na schématu vegetace v obci je vidět především linie hlavní osy obce, která by měla být protažena a chápána jako jeden celek spojující obec – tento prvek je jistě nejdominantnější a může být tvořen stromořadím stromů většího vzrůstu, mimo další výsadby například ovocnými stromy a rostlinami v rámci předzahrádek. Na tuto osu jsou navázány plošné celky – parky a parčíky, stávající nebo potenciální. Nejdůležitějšími jsou park Na Rynku před nádražím a potenciální plocha mezi školkou a školou. Vhodné by také bylo pojednat liniovým prvkem komunikaci školní, kolmou k hlavní ose.

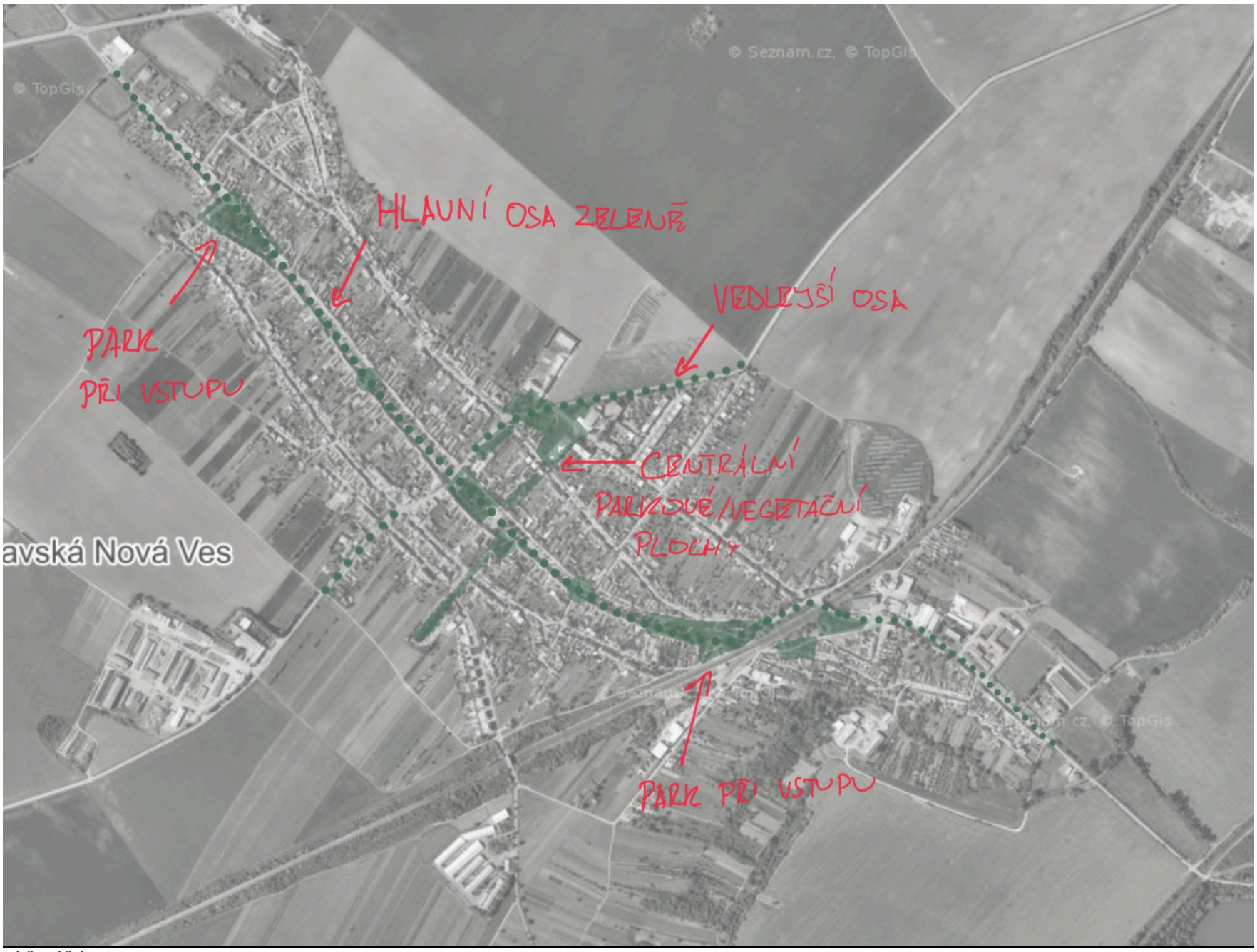

zeleň uvnitř obce

Potenciály obce

Vinařství – jedná se o největší doménu obce a největší součást turistického ruchu. S vínem se pojí mnoho kulturních akcí a tradic. Tento potenciál je široce využíván a mohl by se více usměrnit a promítnout do veřejného prostoru obce. Jednak toho může být dosaženo formou jednotného mobiliáře – pergol, laviček, stolů nebo orientačního systému a také větší informovaností turistů. V centru obce může být informační centrum i s prodejnou vzorků místních vinařů a na důležitých místech obce by mohly být informační panely ke sklípkům a vinařství. Dalším aspektem je postupná revitalizace sklepních uliček a ideálně jenich jednotný výraz a použité materiály více odkazující na historii.

Tradice a folklor, řemesla – zdaleka sem nepatří pouze vinařství, ale jak ve stálé expozici – domu tradic a řemesel, tak také ve veřejném prostoru mohou být prvky ze života obce a například fotografie, jak místo vypadá při hodech a podobně. Může vzniknout také naučná stezka po obci mapující kulturní akce a zvyky. Vybudování domu tradic a řemesel je možné v obecní budově na severozápadním okraji obce, pokud bude osoba nebo spolek, který by si správu vzal na starost.

Spolková činnost – v městyse je mnoho spolků, které organizují společný volný čas dospělých i dětí, toto tmelení komunity je velice důležité a je třeba ho podporovat, důležitým je vhodné zázemí pro spolky a pořádání jejich akcí.
V tomto směru je také ideální ve vizi navrhovaný multifunkční sál, který může sloužit jako informační centrum, sál pro spolky, nebo i moderní knihovnu.

Okolní hodnotná krajina – i z dotazníku a kulatých stolů vyplynulo, že většina procházek a aktivit v přírodě je logicky situována na východ od obce k lužnímu lesu. Jedná se o velkou hodnotu, která by měla být šetrně využita především rekonstrukcí cest a jejich doplněním o zajímavosti a především mobiliář, naučná zastavení nebo posilovací místa. Zároveň je však většina okolní krajiny na sever od trati zdevastována extenzivní zemědělskou činností a je velkým potenciálem obnovit její pestrost. Z toho můžou čerpat nejen obyvatelé, kterým to umožní lepší využitelnost krajiny k rekreace, ale zlepší se také udržitelnost hospodaření.

Lužní les – je velkou hodnotou a velice příjemným místem k procházkám a výletům. Společně s blízkostí slovanského hradiště v Mikulčicích a také turistickými trasami a cyklotrasami je velice turisticky atraktivní. Zajímavé jsou také pozůstatky meandrů Moravy. Vhodným místem k oživení by mohlo být křížení Anglické aleje s cestou na Kopčany.

Cykloturistika – Jak již bylo načato v předchozím bodě, lužní les, ale i zbytek rovinaté krajiny, je velice vhodný pro nenáročnou cykloturistiku s poznáváním místních zajímavostí a sklepů. Jistě by bylo vhodné se stát místem zastavení pro cyklisty projíždějící přes katastr obce v lužním lese okolo Moravy. Jistě stojí za zvážení vybudování dobíjecí stanice elektrokol v obci a na strategická místa na cyklostezky umístit informace o zajímavostech a možnostech v obci.

Propojení do okolních obcí – mimo jízdy autem je složité se do většiny obcí dostat pěšky nebo na kole mimo silnici. To by se mělo postupně měnit a takováto síť cest pomůže obyvatelům tvořit procházkové okruhy, výlety a také zpříjemní zážitek turistům.

Průmyslová historie – většina obcí má svou průmyslovou historii a zajímavosti, které jsou dnes již jen málo čitelné. Mezi nejvýznamnější sem patří ve své době unikátní parní mlýn, známá cihelna, jejíž produkce je silně svázána s architekturou místních stavení a také sklepů a také těžba lignitu a štěrku. Obzvlášť výroba cihel, která je vidět na mnoha zajímavých domech a ve sklepních uličkách může být použita pro úpravu některých veřejných prostranství a drobné architektury a měla by se navrátit jako primírní materiál při obnově sklepů.

Zlepšení vybavenosti obce – nyní je možné snažit se optimalizovat provoz veřejných staveb v majetku obce a využít co nejvíce míst v centru obce. Posílení centra by mělo postupně zlepšovat vybavenost a energii místa.

Koncepční pojetí veřejného prostoru včetně vegetace – vzhledem k velikosti sídla je třeba podívat se na každou ulici a její profil a navrhnout ideální variantu, kam by měla směřovat – charakter, chodníky, parkování a vegetace – ne všude je třeba mít chodník, ba naopak, stromy jsou naopak vzhledem ke klimatu třeba téměř všude. Samostatnou kapitolou jsou potom nejdůležitější veřejná prostranství sloužící všem – náměstí, parky a hřiště.

Blízkost hranic – obec se také může vztáhnout k blízkým hranicím se Slovenskem a nalákat jednak turisty, ale také navázat užší spolupráci. Například Kopčany, které byly dříve spojeny příměji, ale i dens jsou relativně dobře dostupné jsou také velice zajímavím cílem, podobně jako o trochu vzdálenější Holíč.

Expozice o tornádu a další práce s tématem – Nabízí se příležitost snažit se z velkého negativa udělat alespoň trochu pozitivum a vzpomenou na semknutí komunity a pomoc. Může vzniknout expozice jenak o přírodní katastrofě na konkrétních místech – před, po a obnovených a také o jevu samotném. Je také možné prezentovat časovou osu obnovy, který je relativně rychlá a tím upozornit i na mnoho odvedenou práci a prostředky. Expozice může být klasická vnitřní, ale také může přecházet do veřejného prostoru. Také by bylo možné vytvořit nějaké umělecké dílo k tématu například z rozbitých tašek a podobně.

Udržitelná obec – vývoj ve světě postupně směřuje k co největšímu využívání obnoviteknýchzdrojů, navracení se k udržitelnější, pestřejší krajině a obecně hledání řešení která jsou vyvážená, největší možností je obnova vegetace a její koncepce v intravilánu a extravilánu, ale také vhodné hospodaření s dešťovou vodou, které je a bude nedostatek

Štěrkovna – štěrkovna je záložním zdrojem pitné vody a tudíž je chráněna ochranným pásmem, nicméně je velkou hodnotou území a její šetrně využití po dohodě se správcem například pro atraktivní naučnou stezku může být velkým potenciálem. I v rámci mokřad lužního lesa jsou cesty spíše rovné a vhodné spíše pro cykloturistiku. Vytvoření místa pro pěší, kde se člověk pohybuje pomalu a prohlíží si pečlivě okolí je potenciálem a nyní chybí.

Vize obce

Náměstí

Hlavním konceptem náměstí je vytvoření multifunkčního prostranství spojujícího nejdůležitější budovy v obci, které dokáže pojmout kulturní akce a zároveň bude dobře fungovat pro každodenní život. Velice důležité jsou průhledy a pohledy na jednotlivé významné budovy na náměstí, především na kostel z různých míst. Centrem prostoru je plocha pro *Zelené*, která bude z odlišného materiálu – litého betonu, jehož dilatace mohou být pojaty nepravidelně. Ta je přesunuta na druhou stranu komunikace k nově plánovanému Spolkovému domu. Komunikace je posunuta směrem k úřadu městyse. Zbytek zpevněných ploch náměstí je pojednán kamenou dlažbou. Důležitým pro prostor je hmotové řešení Spolkového domu, které uvozuje předprostor kostela. Kostel je dominantou obce a nyní bude také součástí náměstí. Právě průhledy na kostel a vymezení prostoru mezi důležitými budovami vytváří zpevněnou část náměstí. Zbytek prostoru mimo zpevněné plochy by měl být zaměřen na vegetaci a doplní tak náměstí o příjemná stinná místa v blízkosti.

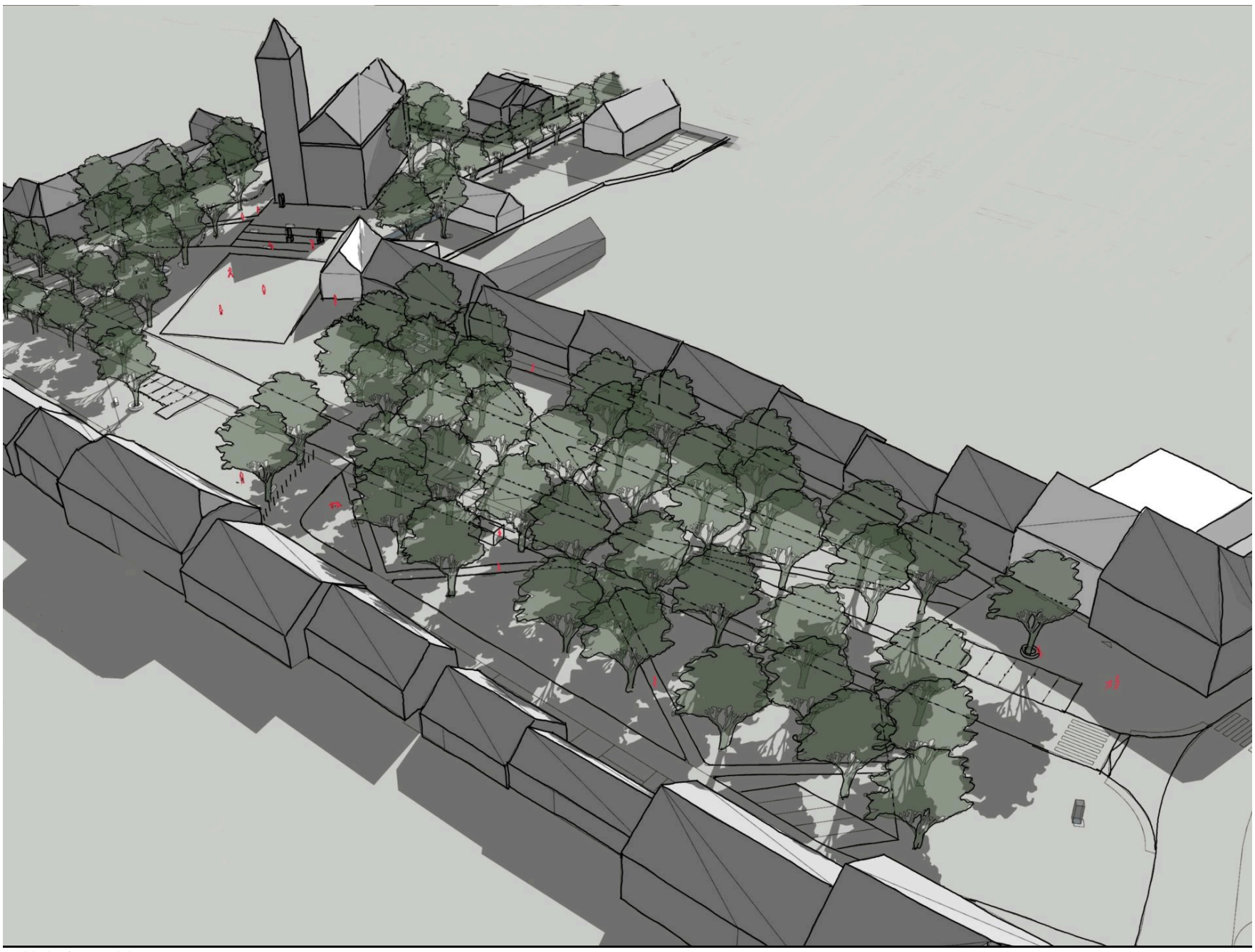

nadhledová perspektiva

situace náměstí 1:1000

Hlavní prostor náměstí

Zpevněná plocha propojuje 4 nejdůležitější budovy v prostoru – kostel, úřad, spolkový dům a hospodu. Celá je orámovaná stromy s velkou korunou, které prostor jednak vymezují a jednak tvoří charakter okolních zelených prostor – klidového okolo kostela a v okolí kašny a návaznosti na park a aleje podél hlavní cesty. Důležitým prvkem je nové propojení s kostelem, které je pojednáno pomocí několika nízkých stupňů a přemístěných soch na osu kostela. Plocha pro *Zelené* je natočena podle Spolkového domu a je v souladu s hlavní osou kostel – úřad, která pokračuje dále směrem ke hřbitovu a dvorem k Sokolovně. Komunikace je v úrovni náměstí a netvoří mezi oběma částmi bariéru.

situace 1:500

Parková část náměstí

Na hlavní zpevněnou plochu navazují vegetační části náměstí s novým trasováním cest. Dopravní obsloužení je zachováno, zklidněná komunikace na severní hraně je zároveň využívána jako chodník. Cesty tvoří logická a přímá propojení k prvnímu stupni ZŠ a objektu čp. 117. Předprostor školy a zpevnění okolo sochy TGM tvoří samostatný vstupní bod do náměstí. Ten uvozuje jednak změna materiélu a také trvalkové záhony v obloucích komunikace. Před oběma objekty jsou navržena parkovací stání.

situace 1:500

pohled od úřadu - varianta 1

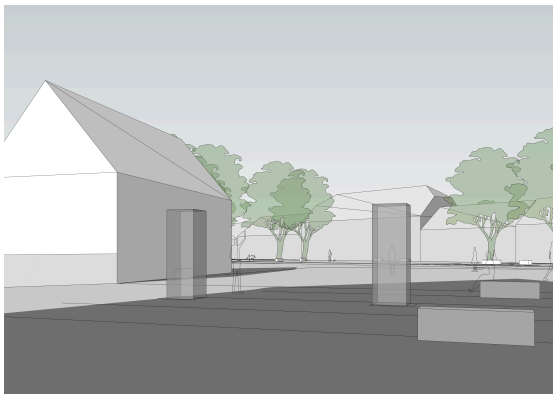

pohled od kostela

průhled ke hřbitovu

inspirace - plocha pro zelené

Plocha pro *zelené* může být podobně jako dnes pojednána z litého betonu. Ten bude tvořit kontrast s dlažbou používanou ve zbytku náměstí a jasně tak odliší centrální kulturní plochu. Okolo tohoto prostoru bude umisťován také mobiliář

Prostor před kostelem bude součástí náměstí a kostel bude vidět již při vstupu na něj. Zároveň však charakter prostoru před a vedle kostela bude spíše klidový, odpočinkový a zelený. Měl by nabídnout stinná místa k posezení. Změnu výšky náměstí oproti vstupu do kostela navrhujeme přenést dvěma nebo třemi stupni. Ty také podpoří novou osovost kostela umožněnou hmotou spolkového domu.

inspirace - park

Náměstí není dnes jasně definováno. Dle našeho návrhu se však jedná o prostor od křižovatky u prvního stupně po rohový dům uzavírající předprostor kostela na jižní straně. Jedná se o velice rozsáhlý prostor, jehož velice důležitou částí jsou zelené plochy – parky. Ty jsou stále součástí náměstí výběrem mobiliáře, osvětlení a povrchových materiálů. Parkové části musí být vybaveny lavičkami, pítky a dalším mobiliářem. Náměstí by bělo poskytnot všechny druhy prostor pro setkávání ať už ve stínu pod stromy nebo na jarním slunci v centru dění.

V Moravské je velice silně zakotvený prvek předzahrádek, které ještě více podtrhují hodnotnou strukturu obce. Parcely, které jsou dlouhé a úzké, mohou být pomyslně protaženy do prostoru nejen náměstí, ale celého dlouhého veřejného prostoru vedoucího středem obce. Ten může být právě rozehrán a dělen po těchto pásech pomocí výsadby. Je možné kombinovat záhony dle výšky, mohutnosti, poměru a druhů rostlin, travin a podobně. V rámci náměstí nebo i jiných veřejných prostor, může být tento přístup použit pro obohacení vegetačních ploch a parků.

inspirace - trvalky

Důležitým prvkem celé hlavní cesty – původní návsi jsou mimo trvalek také stromy. Navrhujeme postupně obnovovat stromořadí jako jednotící prvek na západní straně komunikace. Použité stromy by měly mít velkou korunu a tento lineární prvek by prošel přes celý prostor od parku až k přednádraží. Stromořadí bude dále doplněno dle situace – v úzkých místech například menšími ovocnými stromy na druhé straně nebo naopak souvyslejší výsadbou v rámci parků na náměstí. Základní druhové doporučení je v krajinné části. Mimo stromů je pro prostor také důležité zadržování dešťové vody v místě, což by se mělo řešit zasakovacími průlehy. Ty mohou být také osázeny specifickými druhy rostlin.

inspirace - obnovení stromořadí

Spolkový dům

Důležitým momentem mimo funkčních požadavků je působení objemu spolkového domu v rámci náměstí. Ze dvou variant které jsou níže zobrazeny je možné vyčíst různé uvažování a důležitost objemu spolkového domu. Preferovanou variantou je hmota vyčnívající z uliční čáry, která nahrazuje relativně malý objem právě dominantnější pozicí. Naopak druhá varianta spíše změkčuje nároží a spolkový dům je více upozaděn průhledům. V obou případech je však umístění hlavní hmoty podřízeno působení kostela do prostoru náměstí.

Spolkový dům je rozdělen na dva objemy tvořící menší dvorek. Hlavní objem se sálem slouží jako zázemí návsi a může sloužit jako zázemí pro spolky, ale také jako infocentrum a knihovna. Obecní stodola je druhou fasádou orientována do zahrady a může sloužit jako místo pro pořádání oslav, svateb, ke koštu vín a podobně. Opět rozšiřuje možnosti při dni řemesel nebo při Hodech.

pohled od úřadu - varianta 1

Architektonický výraz spolkového domu by měl podle nás reagovat na historickou podobu staveb v této oblasti a z té vyjít. Tradiční výraz by se však transformoval do moderní podoby. Důležitost stavby by ukázal jednak objem, jednak velikosti prosklení a detaily stavby. Vizuál může být jednoduše bílý, nebo využít také modrého soklu a tradiční střešní krytiny.

hospoda Máslovice, Bod architekti

historické stavení, ilustrační foto

hasičská zbrojnice ve Vrbovci, City Upgrade

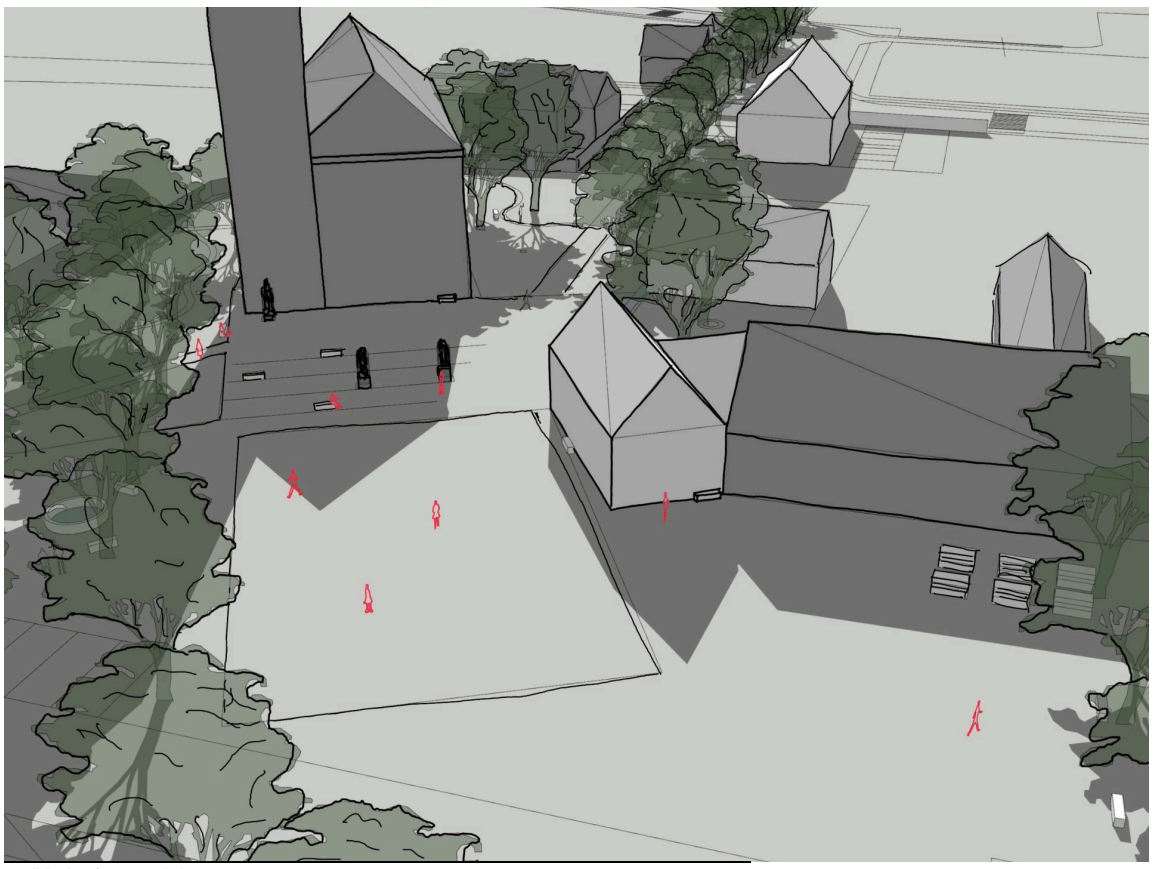
nadhledová perspektiva

Spolkový dům je velice důležitou stavbou, která bude v centru kulturního a společenského dění obce. Návrh je zpracován ve dvou variantách z nichž každá pracuje trochu jinak s rozmístěním místností a svým objemem.

Varianta 1

pracuje s velkou multifunkční místností, která je v polovině rozdělitelná a umožní tak vícero využití. Primárně je možné prostor využít jako informační centrum s knihovnou a zároveň jako místo pro setkávání spolků nebo jiných skupin obyvatel. Důraz byl kladen na kompaktnost, ale aby byla stále zachována možnost použití prostoru jako zázemí pro kulturní akce. Společně s vnitřním prostorem lze využít venkovní dvůr a objekt obecní stodoly – prostor umožňující využití pro kulturní akce, košt vín, rodinné oslavy, svatby nebo setkávání spolků. Důležité je propojení se zahradou, kde může být poloveřejný sad a pár viničních hlav.

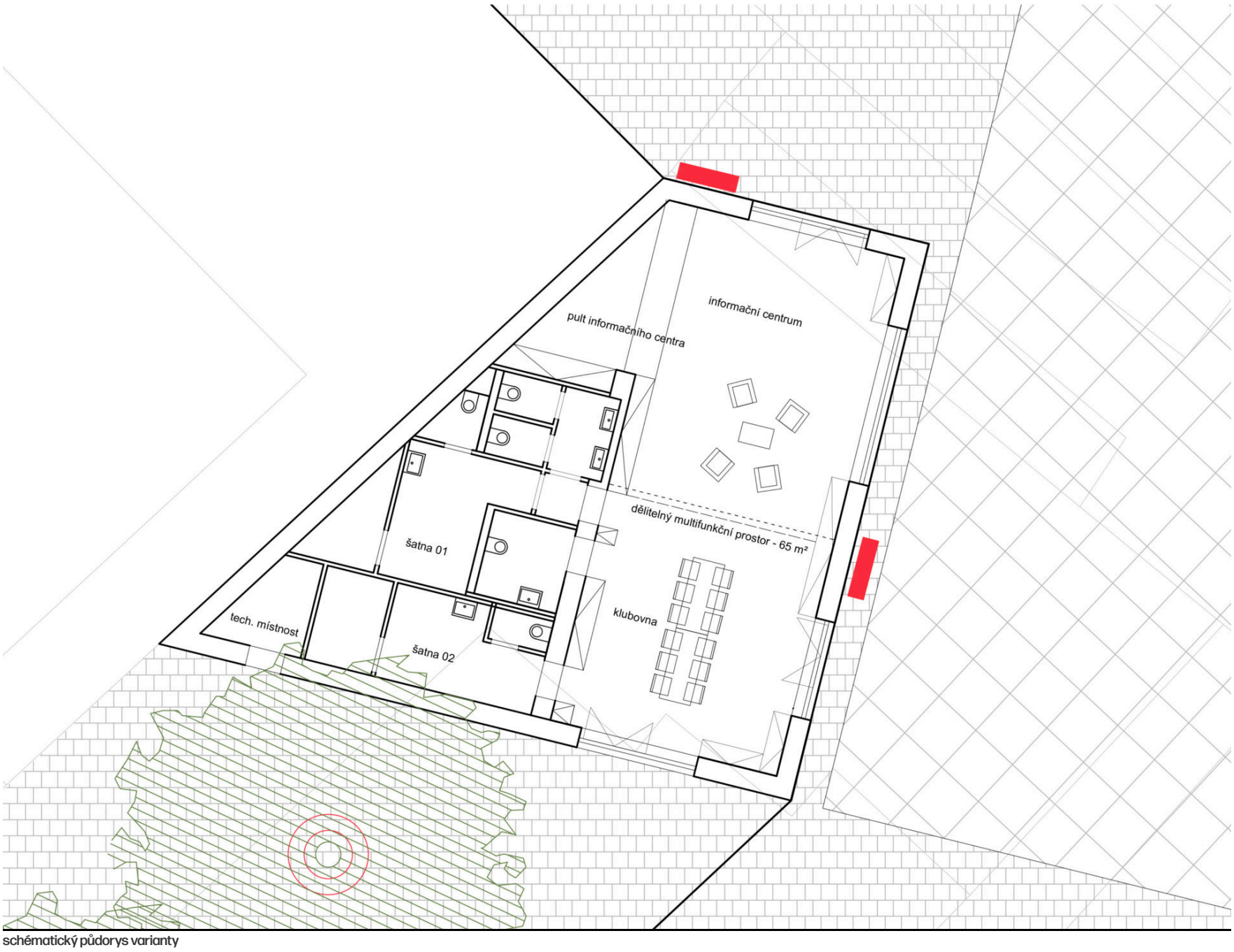

schématický půdorys varianty

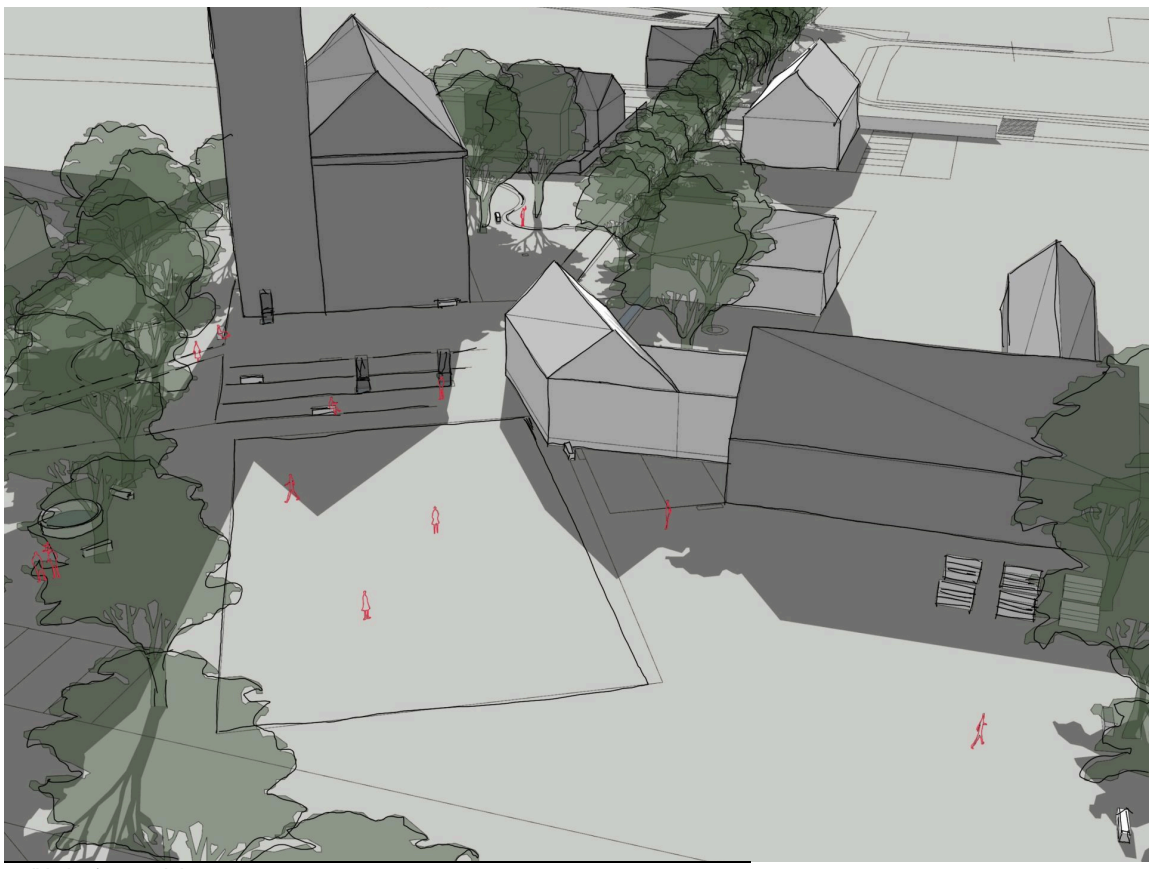

nadhledová perspektiva

Varianta 2

Mimo hmotového působení vzhledem k náměstí se liší především vnitřním uspořádáním. Hlavní místnost je plošně menší a veškeré zázemí je přístupné ze společné chodby. Propojení se dvorem je přímo viditelné od vstupu z náměstí.

schématický půdorys varianty

situace 1:500

Dům pro seniory a propojení ke hřbitovu

Velice důležitým pro fungování veřejných prostor obce je propojení ve směru ke hřbitovu a Sokolovně. Propojení ke hřbitovu lze vzhledem k novým majetkům obce pojednat daleko lépe. Kostel se hřbitovem navrhujeme spojit pomocí prodloužení řad stromů ze hřbitova, kde by měla být alej obnovena. Přímé propojení je tvořeno vydlážděnou cestou. Křížení s komunikacemi bohužel není možné přímo pomocí přechodů v místech osy, nicméně jsou zde naznačeny pravděpodobné pozice přechodů pro bezpečné přejití.

Hmota nově navrženého domu pro seniory je navázána na hlavní osu ke hřbitovu a zároveň dobře umožňuje využití zužujícího se pozemku. Orientace obytných místností je jihovýchodní s parkováním za domem. Zajímavým je také pohledový štít naproti hlavní komunikaci.

průhled od hřbitova

Při průchodu od hřbitova se postupně rozevírají pohledy na důležité budovy. Nejprve faru a dům pro seniory a potom dále na kostel, spolkový dům a zbytek náměstí. Celý průchod je provázen řadou stromů a několika místy k odpočinku na lavičce.

Multifunkční hřiště

Návrh reaguje na velkou poptávku po sportovním vyžití a zároveň také na plochu samotnou – bývalé sokolské cvičiště. Náplň této strategické volné plochy v centru obce jako sportovního parku je také vhodná blízkostí školy, školky a sokolovny.

Jednotlivá hřiště jsou umístěna podél centrální osy, která přímo navazuje na průchod z náměstí přes dvůr úřadu a dále může pokračovat směrem k nové zástavbě podél sokolovny. Tato osa je podobně jako okolní komunikace doplněna stromy. Ty jsou navrženy také v rámci parku – vybíhají do zpevněných ploch mezi hřišti i do části nezpevněné. Přibližně uprostřed je umístěn altán se sociálním zázemím. Dětské hřiště je společně s volnou travnatou plochou na jedné straně cesty a tvoří ho velká prolézačka – síť hradů pro děti spojených lávkami. Tento prvek je doplněn solitérními atrakcemi v okolí. Mimo hlavní cestu je na straně hřiště vytvořena vinutá štěrková cestička navazující na koncept zpevněného okruhu podél sportovních hřišť na druhé straně. Ta rámuje multfunkční hřiště, skatový bazén a prvky parkouru.

Ze strany od úřadu je opěrná zídka rozdělena na dvě úrovně, které vytvoří možnost posezení a také příjemné rozhraní ulice a parku včetně stromů. Volná travnatá plocha, která je záměrně podélná umožní cvičení hasičského sportu, pokud vznikne zázemí hasičů na pozemku vedle školky.

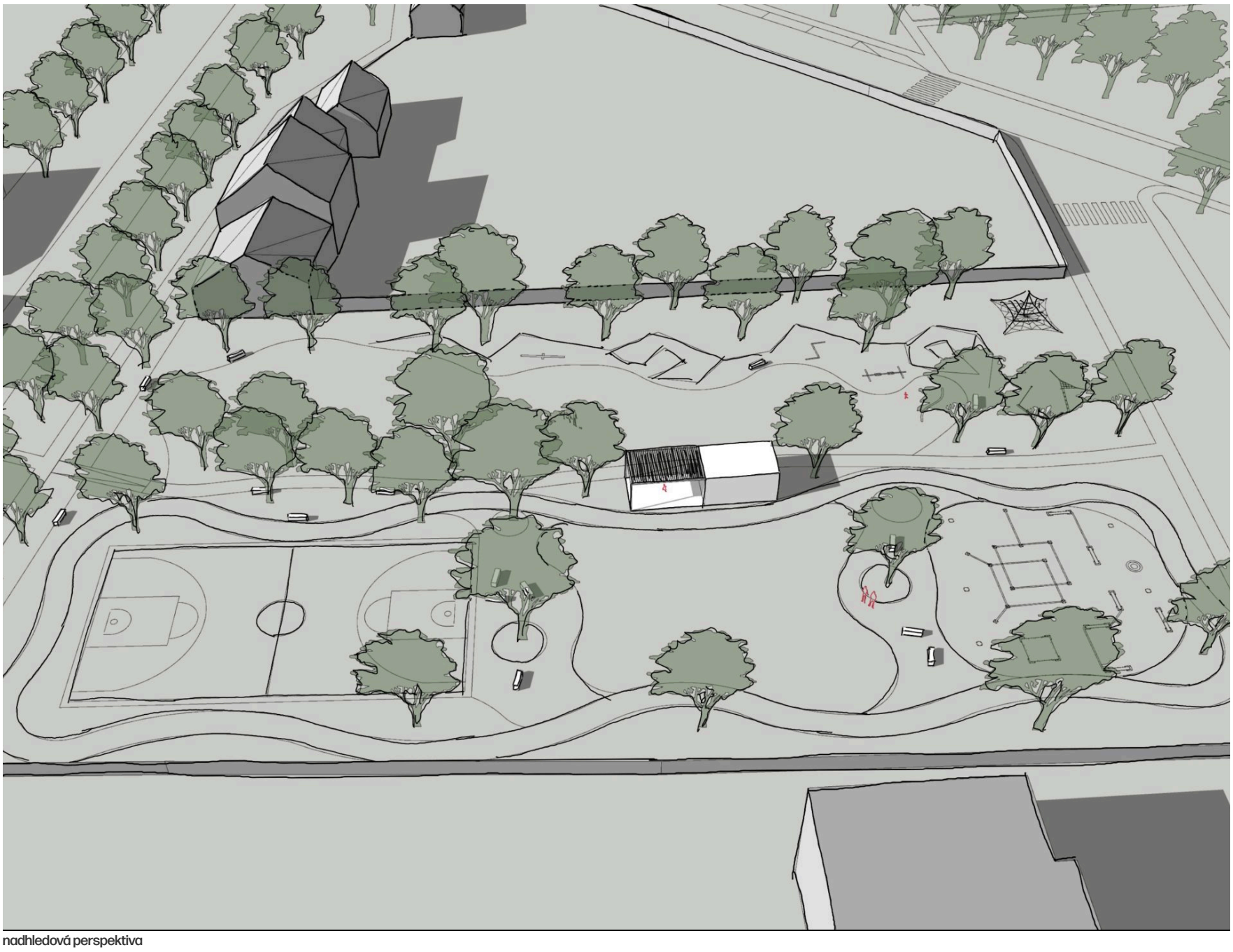

nadhledová perspektiva

inspirace - liniové hřiště

inspirace - liniové hřiště

park ve Velkých Bílovicích

situace 1:500

inspirace zázemí parku

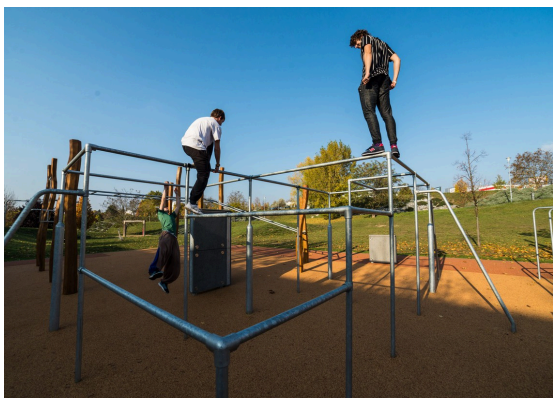

parkour

statový bazén

Sportovně-kulturní část obce

Na výkrese jsou vidět návaznosti jednotlivých míst v okolí školy a sokolovny. Znázorněna jsou všechna důležitá místa a jejich možná provázanost. Centrem této oblasti je Sokolovna, která umožňuje jak sportovní tak kulturní vyžití. Od ní je to chvilka na všechna hřiště a do všech parků. U druhého stupně navrhujeme volnou plochu například pro případné budoucí rozšíření školy, která je lemována zelení jak ze strany školy – prostorový filtr pro družinu, tak od polí. Zde je navržen remízek, do kterého by bylo možné umístit i pumptrack. Důležité je v tomto místě také napojení a lokální centrum nové čtvrti. Zároveň v tomto místě bývala historická cesta na Josefov, která v katastru zůstala a mohla by se obnovit.

situace širších vztahů

Předprostor školy

Před tornádem byl celý prostor před školou oplocen a sloužil výhradně škole. Výhodou byla využitelnost pro družinu i školu včetně venkovní učebny, nevýhodou neexistence předprostoru – plochy, kdy by se děti mohly ještě před školou sejít a který by mohl sloužit i obyvatelům obce. Návrh pracuje s proměnou většiny prostoru na veřejný park před školou, který bude sloužit rodičům i dětem před a po škole a zároveň umožní lepší přístup do školy jak pro ty co přijdou pěšky, tak pro přivezené autem. Dopravní situace před začátkem výuky je nyní problém a proto navrhujeme zónu parkování K+R před školou, která je podmíněna nahrazením původních stromů. Ty jsou však (pokud přežijí) velice hodnotné. Další parkoviště je v ulici Vítězství. Parkování pro zaměstnance je podél hrany pozemku směrem ke školnímu hřišti. Osovost školy je podtržena alejí stromů a rovným chodníkem včetně plácku před bránou do areálu školy.

situace 1:500

průhled od školy

průhled ke škole

Obecní byty

Prostor mezi náměstím a základní školou nabízí možný rozvoj. Navrhované řešení prověřuje umístění tří malých bytových domů, které mohou sloužit jako byty obecní a bydlení pro seniory. Nejdůležitější pro návrh je, aby domy nebyly mimo měřítko obce, která je téměř zcela tvořena rodinnými domy. Hmoty domů jsou relativně malé, počítající s využitím dvou nadzemních podlaží a podkroví.

Při příjezdu do obce od školy je v průhledu vidět štít jednoho z domů, který společně s ostatními domy lépe definuje hlavní ulici procházející obcí.

Důležitým prvkem je také navrhovaná zeleň v podobě stromořadí a předzahrádek před domy. Domy by i kvůli odlišnému typu měly být spíše nenápadné a pracovat s tradičními materiály a barevností – bílou omítkou, pálenými taškami a dřevěnými detaily a doplňky. Počty bytů budou záležet na zvolených dispozicích, v návrhu je však zohledněna dostatečná kapacita parkování.

nadhledová perspektiva

příklad bytového domu v Řevnicích, 4DS

malé měřítko bytového domu, Čtyřstěn

Studio acht, domy v Rožnově pod Radhoštěm

Školní hřiště

Školní hřiště je rozsáhlé, ale již dnes je zabráno plochami hřišť. Ty by měly být rekonstruovány. Škola má zároveň v plánu postavit ještě hřiště na beachvolejbal a koulařský sektor. Nezbývá tedy moc místa pro další věci. Navrhujeme především vysadit do prostoru co nejvíce stromů, které budou poskytovat stín, který nyní velice chybí. Zároveň navrhujeme vystavění pergoly, která bude středobodem mezi hřišti a vytvoří jim příjemné zázemí. Může u něj být i pítko a mlžení pro ochlazení. Ve zbývajícím prostoru lze umístit dětské prvky například podporující motoriku a stabilitu. Pergola – venkovní třída je velice důležitým prvkem sloužícím jak dopoledne výuce tak odpoledne družině.

skica školního dvora

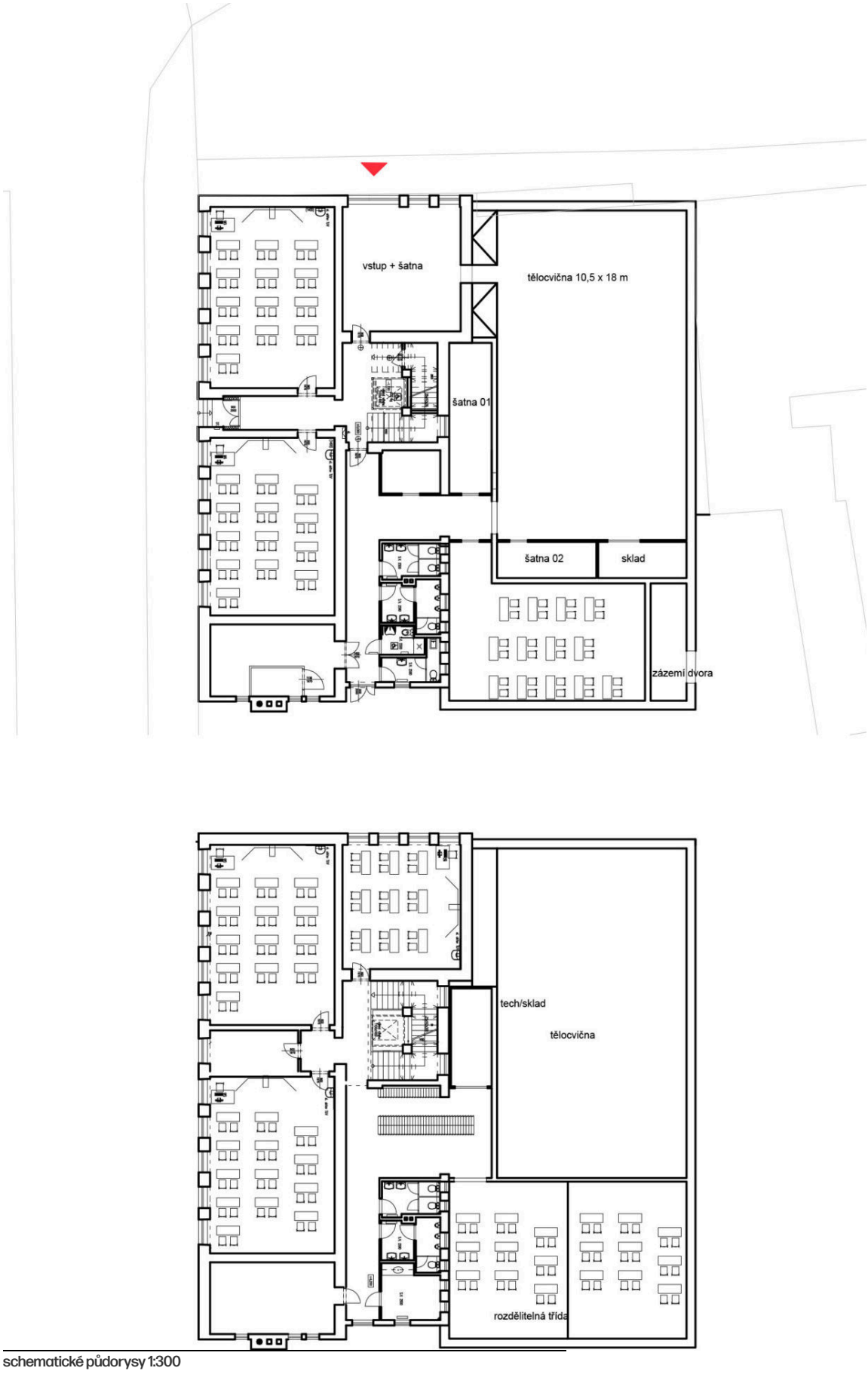

schematické půdorysy 1:300

První stupeň ZŠ

Návrh řeší přístavbu budovy o hmotu tělocvičny a tříd. Zároveň je přemístěn vstup směrem do náměstí, kde je příjemná rozptylová plocha a předprostor školy. Tělocvična je umístěna na fasádu do náměstí, aby bylo možné umístit třídy do dvora s jižní orientací a zároveň při využití tělocvičny i pro veřejnost nebo rodiče mít přístup přímo od vstupu. Kvůli přemístění vstupu je zrušena jedna stávající třída, která zároveň nahrazuje i šatnu v 1 NP.

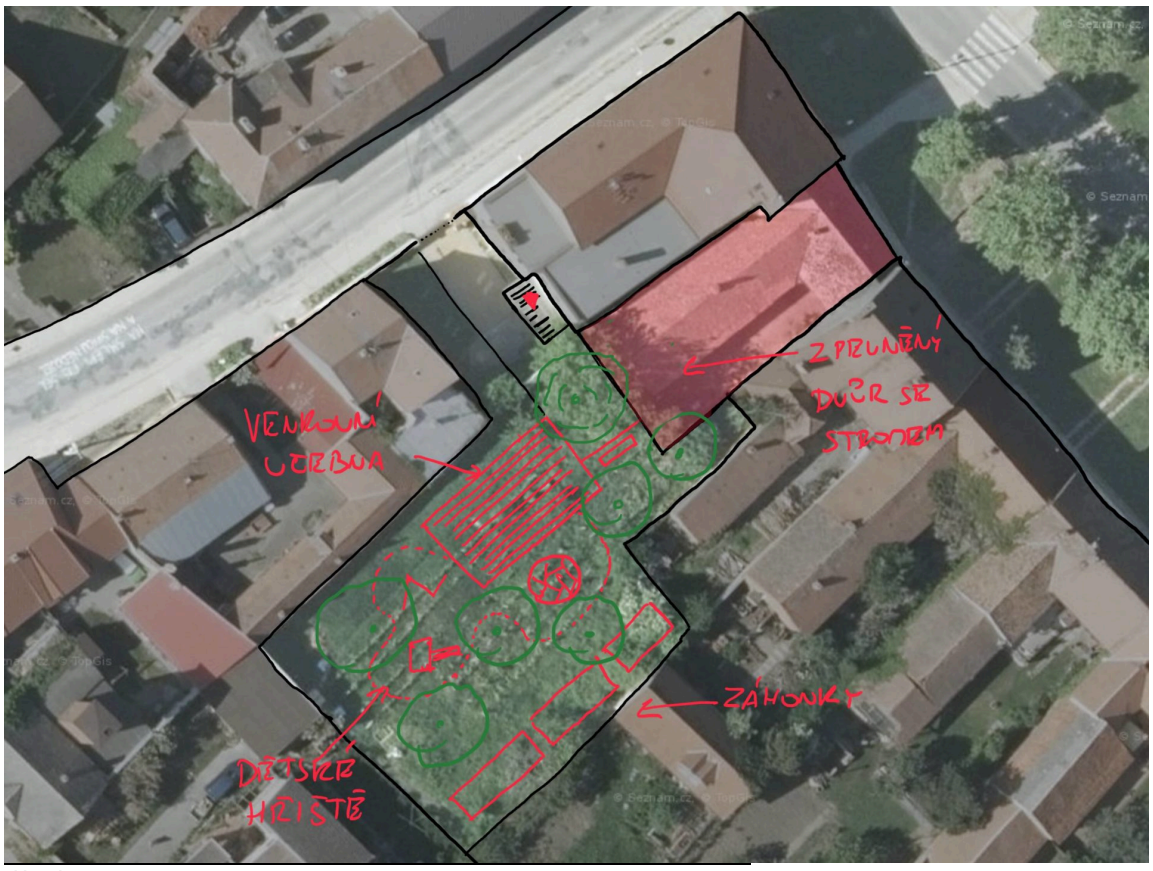

skica dvora

Dvůr ZŠ

Skica řeší možné upravení zahrady pro první stupeň ZŠ. Jako vhodné rozšíření možností pro děti je vybudování venkovní učebny, která může sloužit také jako venkovní zázemí. Ta je navázána na předprostor mezi starou budovou a potenciální novou hmotou školy. Zbytek zahrady je věnován dětským prvkům, vyvýšeným záhonkům pro pěstování a stromům, které jsou pro prostor velice důležité a poskytují i místa pro hru dětí.

Přednádraží

Jedná se o velice důležité místo v obci. Fakticky zde nádražní budovou končí rozšíření hlavní osy obce. Prostor přímo před nádražím je nyní neefektivně využit pro auta a chodce zároveň. Navrhujeme ponechat prostor pouze pro pěší a parkovací stání nahradit v návaznosti na komunikaci. Zachovat bychom chtěli stromy podél cesty k podchodu a vysadit menší i do zpevněného prostoru přednádraží. Tento prostor je také definován sklípky, které jsou ve stavu ruin a přitom nabízejí možnost, jak ukázat, co je pro obec typické ihned při vstupu do ní. Předprostor navazuje na zelenou – parkovou plochu, kde by do budoucna mohl vzniknout ze stávající zelené plochy bez cest a mobiliáře park. Ten by také mohl zprostředkovat lepší propojení jednotlivých směrů pěšího pohybu a také umožnit klidné posezení. Návrh parku pracuje s organičností celého místa a vytváří novou parkovou cestu lehce vynutou směrem k podchodu. Tato organičnost se zrcadlí i v předprostoru nádraží, kde jsou stromy umístěny v nepravidelných skupinách.
Z hlediska dopravy by bylo vhodné umožnit vjezd pouze na dvě hlavní komunikace. Příjezdovou cestu k domům u parku ponechat pouze rezidentům nabo případnému parkování – zákaz průjezdu. Plocha komunikace mezi parkem a předprostorem nádraží by mohla být vyvýšená na úroveň chodníku. Zároveň je zde ukázána možnost přetrasování komunikace před restaurací, která tak může umístit předzahrádku do hlavního prostoru.

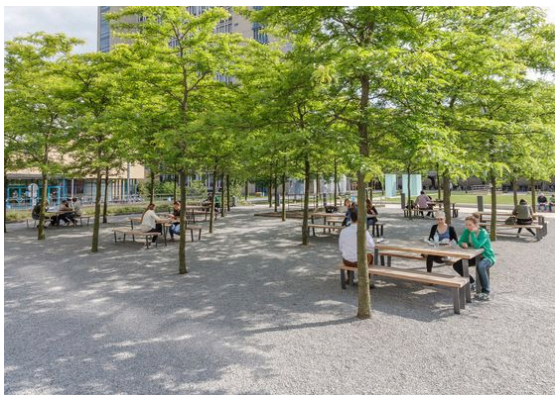

inspirace stromů před nádražím

rekonstrukce sklípků, ponechání vegetace

sjednocení informačního systému v obci

Na Rynku

Ideou revitalizace parku je inspirace propojení sousedů cestou přes park. Tento moment v návrhu opakujeme pomocí více cest a kameny nebo dlaždicemi loženými v trávě. Návrh dále rozvíjí stávající plochu, kterou doplňuje o nové cesty vedoucí parkem a na ně navázané dětské prvky. Cesty vytváří logické propojení skrz park, který tím také získá na využitelnosti. Důležité je zabydlení plochy mezi stromy mobiliářem. Okolo hlavní silnice mohou být sázeny trvalky a traviny, které oddělí park od komunikace a zároveň mohou pracovat s rytmem jednotlivých domů podél celé hlavní cesty. Park má dvě těžiště – u dětského hřiště a uprostřed okolo vrby a sousedské cesty. Zde jsou navrženy nové drobné prvky mobiliáře.

inspirace záhonů podél komunikace,

inspirace nášlapů v trávě

ohniště z cihel

zatravněná dlažba/štěrk - vjezdy
doplnění chodníku
cesta parkem - zkratka do Výmola
opakování prvku trvalek
vymezená parkovací stání
nová zastávka BUS
posunutí komunikace
zvýšená část komunikace
terasa restaurace
parkování u komunikace
místo pro přecházení
snaha o obnovení sklípků
zpevněná plocha pod stromy
zelený prostor pod topoly

propojení k Prtiši
trvalky okolo komunikace
doplnění mobiliáře okolo hřiště
organická síť cest
stávající herní prvky
doplněná parkovací stání
cesta z ložené dlažby/kamenů
sousedský plácek u vrby
cesta z ložené dlažby/kamenů
napojení na plánovanou zastávku

Vinařská obec

Následující místa se budou dominantně týkat vinařství, ale zároveň obce a jejího charakteru jako celku. Vinařství je nejsilnějším prvkem a potenciálem, který by měl být rozvíjen. Toho chceme dosáhnou pomocí stanovení jednotného charakteru opakujících se prvků ve veřejném prostoru. Ty se mohou promítnout i do míst, která s vinařstvím nesouvisí, ale jelikož se jedná o obec vinařskou mají opodstatnění a jsou součástí jejího charakteru. Zejména by se jednalo o tyto prvky:

- pergoly z masivního dřeva, popínané vínem, případně altány, vizuálně podobné
- nábytek z masivního dřeva, typycký dlouhý stůl, lavice
- jednotný informační systém
- použití typických materiálů – dřevo, cihla, pálená taška, bílá omítka
- osvětlení na fasádách sklípků ideálně nad vchody
- zavěšení osvětlení na stromy
- typické odrůdy stromů – ořešák nad zpevněnou plochou, mandloň, ovocné stromy, kaštan jedlý

příklad informačního systému

jemné zavěšené osvětlení

posezení pod pergolou

příklad mobiliáře

objekty s dřevěnou fasádou, příklad soc. zázemí

ilustrační snímek - použití cihel, ideálně bílých omítek a drobných barevných doplňků

Materiálové řešení vinařské části

Na následujících výkresech je znázorněno hlavní použití materiálů v prostoru okolo sklípků. Pro nejdůležitější části je zvolena kamenná dlažba jejíž použití značí kvalitu a významnost prostor. Použít je možno štětovou – více rustikální ale složitější na provedení a méně pohodlnou nebo klasickou kostku. Zároveň se jedná o kvalitní trvalý a rozebiratelný materiál. Navrhujeme postupně měnit dlažbu na jednotlivé prostory jak se budou v čase rekonstruovat. Na méně významné prostory je použita dlažba betonová. Důležitým je také štěrkotrávník nebo mlatový povrch pod stromy, který narozdíl od trávníku umožní lepší využitelnost prostoru.

mlat/štěrk por stromy

štětová dlažba

dlažba - kostka

Příchod ke sklípkům

Jedná se o prostor ihned za podchodem trati, který má velký potenciál ke zlepšení a uvede člověka do této části obce. V rozšířeném vegetačním prostoru je možnost vybudovat malé zázemí – posezení pod altánem. Také je zde možnost ukázat plán vinařské části – kde jsou sklepy a zajímavá místa. Další úpravou by do budoucna mělo být zrušení bariéry v podobě úzké komunikace k objektu. Ta může být pouze rozšířeným chodníkem, čímž by se sklípek propojil s volným prostorem.

situace 1:500

situace 1:500

Výmol

Jedná se o nejvýznamnější prostor a centrum vinařské části obce. Dávalo by smysl vytvořit z něho iniciační místo a snažit se právě zde o ideální funkční a estetické řešení. Navrhujeme zpevnit štěrkotrávníkem nebo mlatem plochu pod ořešáky, kde stejně tráva roste jen málo a propojit tak obě strany prostoru. Vegetace může bát v pásech okolo sklípků. Postupně by mohly být vybudovány pergoly a umístěn nový mobiliář zároveň by mohlo dojít na shodě nad osvětlením prostoru a případně i pravidlech rekonstrukcí sklípků. Navrhujeme zpevnit a lépe využít větší plochu u opěrné zídky níže směrem k okraji obce.

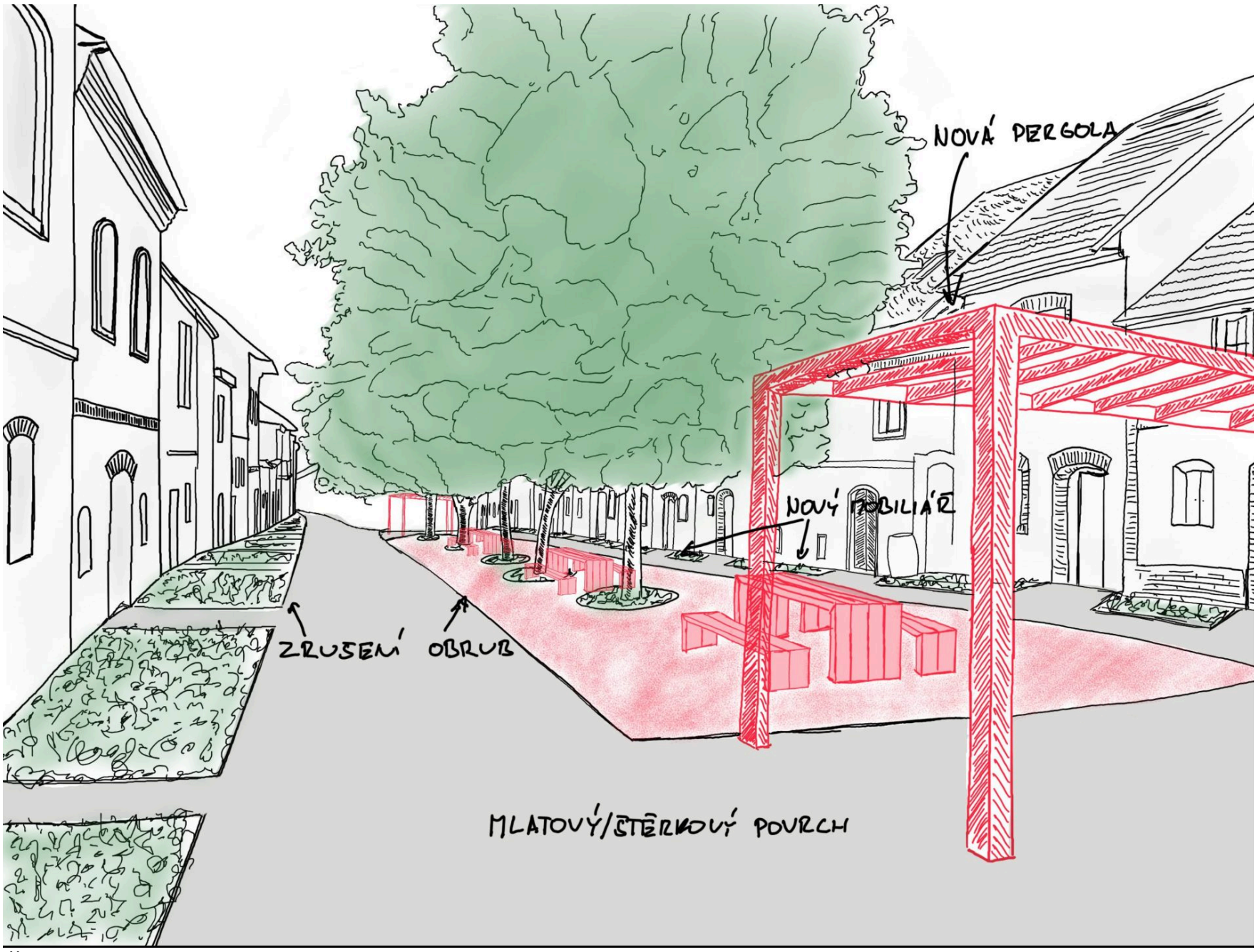

skica prostoru

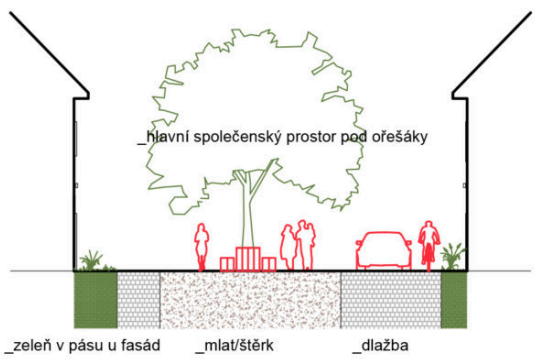

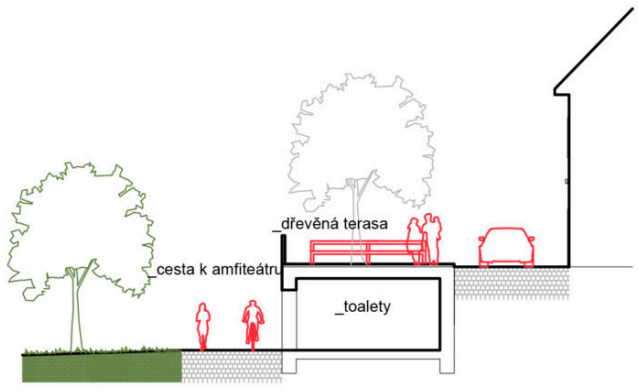

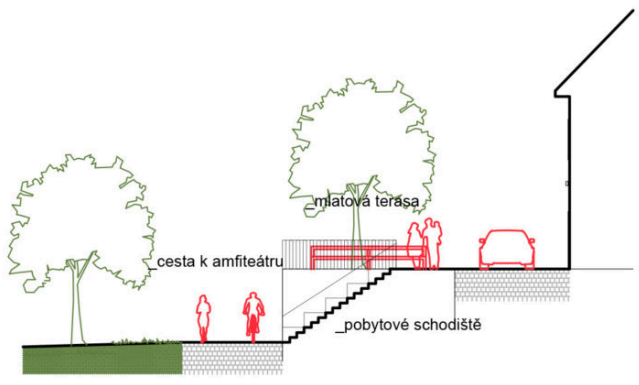

řezy prostranstvím

Pobytové schody a sociální zázemí

Jak je vidět na řezech a situaci, v místě opěrné zídky a svahu navrhujeme vybudovat jednak pobytové schodiště a dále také případné sociální zázemí nebo dokonce nový sklípek a na střeše dřevěnou terasu, dále rozšiřující možnosti posezení u vína. Lépe se takto propojí jednotlivé úrovně a dříve oddělené prostory uliček.

Amfiteátr

Návrh tohoto prostoru pracuje jednak s přirozeným svažitým terénem a zároveň s vegetací a výhledem ven z obce. Po horní hraně prostoru je pod stromy navrženo několik stolů u sklípků. Níže ať už u dřevěného pódia nebo stěrkové rovné plochy budou terénní zářezy z cihel opatřeny dřevěnými sedátky.

situace 1:500

Před sklípky na severu

Prostor před sklípky je dnes spíše nepojednaný. Více míst souvisejících s vínem, která je možné pojmout v podobném duchu může pozvednout celou obec.

Živý plot mezi sklípky a posezením se zdá nevhodný a tvoří zbytečnou bariéru. Navrhujeme umístit společný altán a postupně obnovovat stoly za jednotné, dlouhé, z masivního dřeva. Doplnit vysazené stromy dalšími, které by také v budoucnu stínili posezení. Mezi stromy může být houpačka, lavička nebo jiný dětský prvek přírodního charakteru.

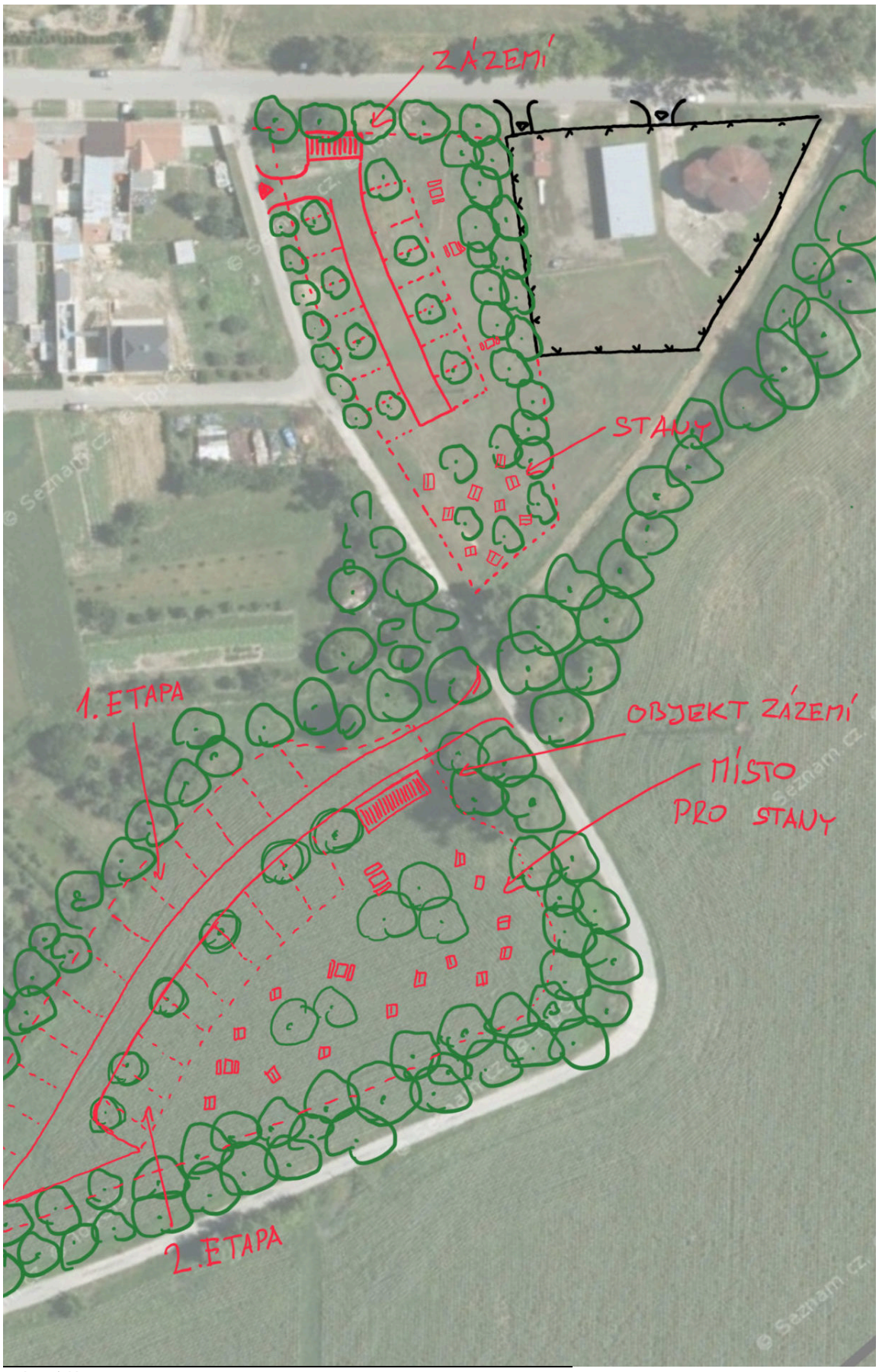

variantní skica

Kemp

Na skice jsou ukázány dvě varianty řešení umístění kempu – místa pro karavany. První je navázané úžeji na stávající zástavbu a nevýhodou je sousední čistička. Vzhledem k ní je zde umístěn vegetační filtr složený ze stromů i keřů.

Druhou variantou je více přírodní umístění, které je dále od zástavby a přímo sousedí s polem a políčky a zahrádkami u obce. Tato varianta vytváří velkou louku orámovanou stromy s několika skupinami uprostřed. Jedná se však o plochy vedené v ZPF, soukromé a ani územní plán nedovoluje toto využití.

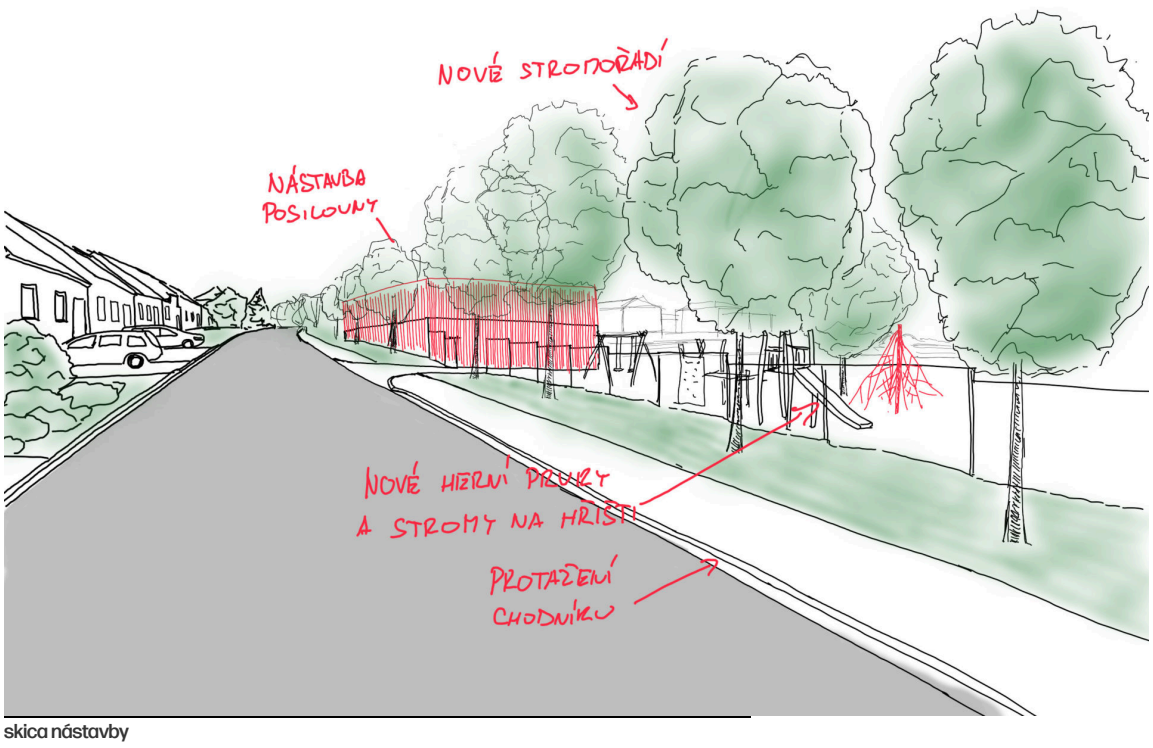

skica nástavby

Nástavba u fotbalového hřiště

Tato skica ukazuje možnost nástavby jednoho patra na budovu stávajícího zázemí fotbalového hřiště. Funkčně by se mohlo jednat o fitcentrum – zázemí spolku, ale i veřejnosti přístupnou posilovnu. Zároveň by společně s touto funkcí mohlo lépe fungovat občerstvení a přidružit by se také mohla tribuna hřiště. Méně nákladným vylepšením prostoru by byla nová výsadba jednak podél komunikace a také na dětském hřišti, které by se mohlo rozšířit a sloužit jako lokální centrum této části.

Rozvoj obce

Moravská Nová Ves má relativně malý počet rozvojových ploch pro novou zástavbu. Některé z uvedenách jsou územním plánem určeny k tomuto účelu, jiné ne, ale z hlediska struktury obce by se o nich dalo do budoucna uvažovat. Obecně je pro nás důležité dodržovat logiku uliční sítě vzhledem ke stávající podobě obce, udržet prvek záhumenní cesty a plynulého přechodu z intravilánu do extravilánu pomocí zahrady.

Je důležité také myslet na potřebu vešejné vybyvenosti, především kapacit školy a školky, které s sebou rozvoj obce ponese. To by se mělo také promítnout do podmínek pro zastavění.

hlavní plocha rozvoje

Hlavním místem budoucího rozvoje je severozápadní cíp obce. Cestní síť kopíruje stávající směr ulic a zahrad. Stejně tak by měly pozemky být relativně úzké a spíše delší podobně jako starší zástavba. Plocha je rozdělena do etap, aby byla dodržena kontinuita zástavby a uliční sítě. Důležitá jsou také propojení a nový veřejný prostor – lokální centra, která by měla v místě vzniknout. Kratší ulice směrem ven z obce jsou širší a mohly by zde vzniknout aleje, naopak v kolmých ulicích jen stromořadí. Mezi pozemky je také navržen klidný zelený prostor – sad, který může sloužit především novým obyvatelům a pro hry dětí bez ohrožení automobily.

plocha rozvoje u nádraží

Situace zobrazuje možnost rozvoje aniž by se obec fyzicky rozšiřovala. Nevýhodou samozřejmě je případné nahrazení zahrad a vinic zástavbou. Převážně se však jedná o pole, která nemají velkou hodnotu v podobě biodiverzity. Ulice jsou zde kolmé ke klasickému směru v Moravské, nicméně tato část má již odlišnou strukturu a neumožňuje podpořit směr opačný. Je však stále možné udržet záhumenní cestu. Tato plocha není určena k výstavbě dle územního plánu.

možnosti řešení ulic

Na těchto schematických řezech a půdorysech je vidět možné řešení veřejného uličního prostoru tak, aby byla zachována možnost jak parkování tak vysázení stromů do ulic. Jednou variantou je ulice obytná v jedné úrovni bez chodníků a druhou jednoduchá obousměrná komunikace s chodníkem na jedné straně. Takto významné plochy rozvoje je třeba prověřit územními studiemi. Obecně je však vhodné držet také uliční čáru jeko u starší zástavby aby byla stále definovaná ulice.

skica rozvoje na jihozápadním cípu obce

Oproti předchozím se jedná o malou plochu s pouze cca šesti pozemky. U těch je vhodné dodržet uspořádání typické pro ulici i celou obec, tedy dům umístit dlouhou fasádou do ulice s malou předzahrádkou před ním. Celá ulice Vinohradská může být doplněna o domy v prolukách. Skica zároveň prověřuje možnost umístění většího vinařství, které by mohlo podpořit turismus v obci a bylo by prospěšné i z hlediska vybavenosti – restaurace, kavárna a podobně. Na tomto místě, které se svažuje jak k východu tak k jihu se dá velice dobře pracovat s výhledy do krajiny na vinice a lužní lesy. Vinařství je umístěno dále do pozemku, aby svou hmotou nerušilo. Parkování může být schováno za zdí a mezi vegetaci. Jedná se však jen o nápad a možnost, který může být provedený jinde nebo nemusí být v obci vůbec.

Stav a potenciál rozvoje krajiny

analýzy současného stavu, charakteristika území

Jan Albert Šturma

historický vývoj krajiny

Zásadní z pohledu obnovy a dnešní struktury krajiny je polovina minulého století, kdy došlo ke sjednocení drobných zemědělských pozemků zobrazených níže v masivní lány a k odstranění většiny rozptýlené zeleně. Drobné kapsy této historické krajiny, která se vyznačovala mnohem vyšší biodiversitou a odolností než ta dnešní, přetrvaly na okrajích současné zástavby. Cílem většiny našich návrhů bude – kde to bude možné – alespoň fragmentárně podobné struktury napodobit nebo obnovit.

struktura a prostupnost krajiny

Krajina Moravské Nové Vsi je základně rozdělitelná na tři části: náhorní plošinu, hranu bývalého erozního svahu a nivní krajinu při soutoku Moravy a Kyjovky. Tyto krajinné jednotky obsahují několik dalších krajinných typů, obecně však platí, že severozápadní část katastru je plochá, holá, a silně exponovaná, zatímco jihovýchodní, lužní část je ve skrytu terénního zlomu a z opačné strany uzavřená lužním lesem.

vegetační pokryv

Vegetační pokryv území je značně kontrastní, pohybující se na škále od hustého lužního lesa po otevřená, superintezivně obdělávaná pole. Mezi oběma typy krajiny existuje pouze omezený přechod v podobě úzkého pásu zachovalé a pestré krajiny Staré hory a drobných remízků nebo výběžků lužního lesa. V území zcela chybějí zachovalé travní nebo stepní porosty, z větší části i hodnotná kulturní krajina nebo hustší cestní síť, která by rozčleňovala krajinu a zvyšovala její prostupnost. Dolní část území zabírá nejdřív zemědělská lužní krajina, a poté hustý lužní les řeky Moravy.

ochrana přírody a krajiny

Krajina obce je podobně jako v jiných ohledech rozdělena „bipolárně“ na území zcela bez vyššího stupně ochrany (SZ a střední část), zatímco lužní krajina Moravy má stupeň ochrany velmi vysoký (viz obrázek) a bude pravděpodobně v dohledné době vyhlášen národním parkem.

voda v krajině

Co se vody v krajině týče, území je opět rozděleno zhruba na dvě třetiny krajiny v přímém okolí obce, kde je vodní režim silně poškozen napřímením toků a totálním odlesněním (zde tedy nejspíš výpar výrazně převyšuje srážkový úhrn a oblast je ohrožena vysoušením), a území okolo řeky Moravy, které je místy až silně podmáčené, ačkoliv Morava samotná teče v napřímeném, technicky upraveném korytě a je odřízlá od bývalých mrtvých tůní nebo mokřadů. Lužní lesy v jejím okolí také trpí převážnou absencí jarního zaplavování.

V intravillánu obce chybí krajinná opatření pro zachycení a zásak dešťové vody.

tornádo 2021

Tornádo poškodilo většinu vegetace v pásu, kudy prošlo. Jedná se jak o lužní porosty Svodnice, tak rozptýlenou zeleň v krajině, vzrostlé lípy na hřbitově nebo vegetaci centrální návsi.

Doporučujme uchopit tuto katasrofu jako příležitost vytvořit vegetaci odolnější, lépe strukturovanou a ekologicky vhodnější tak, aby byla schopna lépe pufrovat výkyvy počasí (i když tornádu to jistě nezabrání).

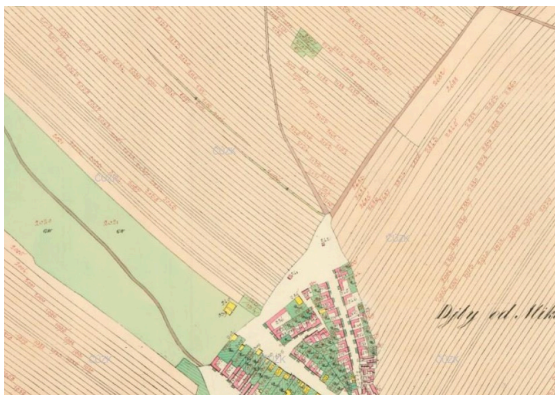

horní okraj obce na stabilním katastru, patrná je rozsáhlá obecní pastvina směřující na severozápad. Dnes je v tomto území

historická struktura krajiny, padesátá léta 20. století. © ČÚZK

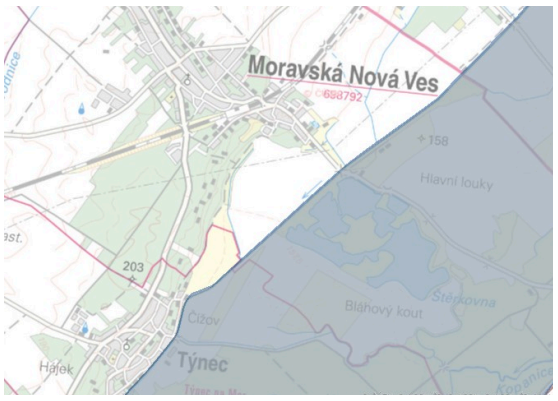

rozsah území, spadající do systému NATURA 2000 (CZ0621027) a chráněného jako biosférická rezervace (Dolní Morava). © AOPK

vyznačení níže popsaných polygonů

Současný stav – popis komponent krajiny

1 – popis a stav: deprese pod Starou Horou – ruderalizovaná podmáčená deprese s dominantní vrbou křehkou, místy značně narušovaná intenzivním hospodařením na sousedním poli, **potenciál:** možná součást "lužní" páteře krajiny v nivním úseku katastru. Stačí poue ponechat spontánnímu vývoji (řízené sukcesi) a odstraňovat nevhodné invazní druhy (celíky, javor jasanolistý)

2 – popis a stav: odval a dobývací prostor bývalé cihelny, dnes zarostlý spontánní sukcesí – lesíkem, dominovaným mladou populací topolu bílého. Místy se nacházejí "nové" podmáčené úseky s rákosinami, místy je stromové patro rozvolněnější a struktura připomíná zarostlý park., **potenciál:** jedno z nejcennějších území katastru mimo lužní les, s krajinou připravenou pro citlivé zásahy a vznik biologicky hodnotného, pestře strukturovaného lesoparku.

3 – popis a stav: areál Staré hory – jemnozrnná mosaika políček, zbytků starých sadů a ruderalizovaných teplomilných trávníků. V různých částech se nacházejí hluboké úvozy, meze nebo vzrostlé křoví na opuštěných pozemcích; část je tvořena i opečovávanými nebo opuštěnými vinicemi., **potenciál:** nejzachovalejší úsek cenné kulturní krajiny v katastru; obnovené jemnozrnné péče a prostupnosti by mělo výrazný kladný vliv na biodiversitu.

4 – popis a stav: ruderální mozaikovitá vegetace podél vlakové trati, na většině rozlohy dominuje trnovník akát. Podrost tvoří husté ruderální porosty třtiny křovištní a některých invazních druhů (například celíku obrovského)., **potenciál:** ačkoliv se jedná o ruderál, je to v lokálním kontextu cenný úsek krajiny: okolí tvoří jen holá, intenzivní pole. Péče závisí na potřebách vlakového provozu, obecně by ale byla vhodná pastva, případně postupné nahrazování akátu domácími druhy dřevin (vhodné jsou jak ovocné stromy, tak například duby letní nebo habry).

5 – popis a stav: drobný ruderál podél trati v blízkosti centra obce. Větší část tvoří otevřená vegetace s ruderálními trávníky, prudký svah nad tratí je zarostlý akátem., **potenciál:** podobně jako ostatní úseky krajiny v okolí tratě, i tento je relativně hodnotnou a prostupnou částí krajiny mimo intenzivní polní kultury. Navrhuji postupné nahrazení invazních dřevin a druhů za domácí a nějakou formu extenzivní péče.

6 – popis a stav: shoduje se s polygonem 4 a 5, **potenciál:** shoduje se s polygonem 4 a 5

7 – popis a stav: hustý akátový nálet na svazích tratě, v sousedství malého parčíku, **potenciál:** začlenění do zelené části intavillánu například nahrazením horního akátového lemu domácími nebo ovocnými dřevinami. Jinak pro něj platí to samé, co pro ostatní ruderální lesíky podél tratě.

8 – popis a stav: zachovalý úsek kulturní krajiny podél západního okraje obce. Historický krajinný relikt (takto vypadala před padesáti lety krajina v okolí obce všude)., **potenciál:** zásadní je udržení jemnozrnné struktury, případně dosázení (ovocné) aleje podél průchozí cesty.

9 – popis a stav: park v severní části obce. Druhová skladba dřevin je poměrně pestrá, zhruba z poloviny tvořená jehličnany (borovice lesní, smrk pichlavý); keřové patro téměř chybí, v podrostu parku jsou intenzivně sečené trávníky, **potenciál:** park by bylo vhodné lépe a více prostorově rozčlenit doplněním keřového patra; úpravou režimu sečení trávníků lze docílit jejich vyšší druhové i strukturní bohatosti.

10 – popis a stav: plácek na okraji obce u vodárny; částečně zarostlý pionýrskými dřevinami, obsahující poloruderální sečený trávník, **potenciál:** v zimě území funguje jako bobová dráha pro děti; bylo by však vhodné po okraji pozemku vysadit linii dřevin (jako součást zeleného prstence okolo obce)

11 – popis a stav: brownfield na okraji obce, obsahující značný podíl invazních druhů i rozrůstající se akátové porosty. Jediný relikt trávníků na bývalé obecní pastvině, zachycené na mapě stabilního katastru., **potenciál:** pozemek by byl cennou součástí zeleného prstence okolo obce, ponechání otevřeného travního porostu by vytvořilo témměř jedinou travnatou plochu v přímém okolí obce. Lze využít i spontánní nálety dřevin, které mohou tvořit vítanou bariéru směrem k přilehlé silnici.

12 – popis a stav: náměstíčko mezi vinnými sklípky, osázené čistě jehličnatým parkem (dominuje borovice lesní a borovice černá). Podrost bez dřevin, bylinná vegetace je zoufalá., **potenciál:** jehličnatá vegetace je z pohledu mikroklimatu i biodiversity značně nevhodná. Navrhujeme změnu stromového patra tak, aby alespoň 50% tvořily listnaté dřeviny, včetně decentního doplnění keřového patra a změny režimu sečení trávníků. Ovocné dřeviny navíc mohou pomoci dotvořit "vinařský charakter" náměstíčka, který je nyní silně potlačen právě nevhodnou jehličnatou výsadbou.

13 – popis a stav: malý brownfield nebo "vágní terén" na neurčitě definovaném okraji obce směrem k benzinové pumpě. Součástí je i skupinka dřevin s dominantním hybridním topolem a spontánně vyrostlé křoví s dominantní svídou krvavou., **potenciál:** opět potenciálně skvěle připravený úsek otevřené krajiny na okraji obce, který lze využít k cílené tvorbě zeleného pásu. Nabízí se doplnění dřevin do hustoty savany s hustší zelenou stěnou směrem ke státní silnici a benzínové pumpě. Trávníky lze udržovat extenzivní, maximálně dvakrát ročně sečené.

14 – popis a stav: mokřad osázený vysokou, starou a odumírající kulturou hybridních topolů, a podrostlý silně ruderálním keřovým patrem. Historicky zde existoval rybník, území propojovala s obcí rozsáhlá obecní pastvina. Dnes je vodní tok Svodnice regulovaný a zčásti kanalizovaný., **potenciál:** území je součástí rozsáhlejšího návrhu na revitalizaci povodí Svodnice, popsaného v poslední kapitole textu. Zároveň jsou zde však plánovány sjezdy z budoucí dálnice D55, které budou (dle plánu) protínat jižní okraj mokřadu.

15 – popis a stav: "pramenný" úsek Svodnice v zahloubené a napřímené strouze. Obsahuje vysoké porosty slivoně obecné, promíchané s rákosem; místy i vyšší exempláře jasanu ztepilého nebo akátu. "Pramen" Svodnice je trubka v závěru melioračního systému, ale v minulosti byl jistě výše v úvalu blízko okraje katastru., **potenciál:** viz návrh krajinného plánu v závěru

16 – popis a stav: bizarní, částečně jehličnatý remízek, tvořený exotickými dřevinami a výrazně ruderálním podrostem. Dominuje javor jasanolistý s příměsí odumírající populace břízy, příměsí jsou starší exempláře borovice lesní., **potenciál:** významný ostrov v moři polí, ve kterém je opravdu vhodné uvažovat o posunu druhového spektra směrem k potenciální přirozené vegetaci, tj. dubohabřině. Význam takto izolovaného biotopu jako ostrova výrazně převyšuje jeho utilitární funkce.

17 – popis a stav: úzký, eutrofní větrolam s výrazný podílem invazního javoru jasanolistého a ruderálním podrostem, **potenciál:** navrhujeme využít jako „páteřní" strukturu nové sítě větrolamů a biokoridorů, ovšem až po výměně větší části sromového patra za přirozenou nebo polopřiroznou veegtaci (větrolam by měl mít složení a strkturu dubohabřin)

18 – popis a stav: husté křoví podél ovocného sadu, sestávajícíse především ze silně ruderální vegetace (bez černý, slivoň obecná..). Místy starší ovocné dřeviny (především hrušně)., **potenciál:** pás by mohl být snadno součástí jak nového zeleného pásu okolo obce, tak obnovené jednostopé aleje. Navhujeme využít zbytky starší ovocné výsadby a linii dosázet vhodnými dřevinami – třešněmi, hrušněmi, a to za maximálního ponechání křovitého podrostu. Pěšina zde může být travnatá.

19 – popis a stav: hustý porost eutrofních a invazních dřevin na náspu železniřní tratě, místy na spodní okraji se zbytky ovocných sadů dominovaných ořešákem., **potenciál:** péče o toto území je dost silně limitována technickou údržbou okraje tratě. Alespoň ve spodní části ovšem doporučujeme alespoň částečnou obnovu kuturní krajiny.

20 – popis a stav: opět pás ruderální vegetace podél vlakové trati, dominuje trnovník akát. Ačkoliv se jedná o invazní a ruderální vegetaci, v daném místě je vlastně pozitivní, že zde vůbec něco takového roste. , **potenciál:** danou vegetaci je pravděpodobně vhodné ponechat vlastnímu trudnému osudu.

21 – popis a stav: část „centrálního parku" s výsadbou jerlínů, poškozených tornádem. , **potenciál:** jerlíny budou nejspíš schopny ve většině případů obnovit korunu. Do buducna by však bylo vhodné jak alespoň v části parku dosadit keřové parto, tak – obligátně – upravit intenzitu seče.

22 – popis a stav: masivní záhumenková struktura, typická pro „starou", tradiční zemědělskou krajinu, **potenciál:** udržení struktury i dosadba linie stromů a keřů na obvodové cestě jako součásti „zeleného pásu" okolo obce

23 – popis a stav: husté, eutrofní roští v pásu kolem napřímené strouhy Svodnice, s dominantní slivoní obecnou a zbytky ovocných výsadeb., **potenciál:** doporučujeme kompletní revitalizaci toku (popsanou v závěrečné kapitole)

24 – popis a stav: další součást luhu, tentokrát vedle bývalého rybníka., **potenciál:** stejný biotop jako v okolních úsecích, doporučujeme postupovat dle závěrečné kapitoly

25 – popis a stav: opět husté slívoví a bezoví okolo regulovaného potoka, v dolní části zcela odstraněné tornádem., **potenciál:** revitalizace podobně jako ostatní části Svodnice

26 – popis a stav: cenná záhumenková struktura na východním okraji obce, **potenciál:** na rozdíl od západního okraje zde úplně chybí okružní cesta i prostor pro tvorbu zeleného pásu. Navrhujeme obojí vytvořit.

27 – popis a stav: malý parčík na trojúhelníkovitém pozemku se solitérní břízou, **potenciál:** zjevně frekventované a oblíbené místo. Lze ponechat v současném stavu, případně velmi decentně doplnit o subdominantní jedlý nebo okrasný keřík.

28 – popis a stav: trojúhelník krajiny na rozcestí okolo božích muk, která bývala obklopena skupinkou stromů. Ta byla zničena tornádem – doporučujeme jejich obnovu. Vhodnými dominantními stromy jsou duby letní, které jsou dlouhověké a odolné vůči nedostatku vody., **potenciál:** obnova skupinky stromů (nejlépe 3-4, možný je ale i jeden dominantní), s případnou dosadbou keřového patra na okraji skupinky

29 – popis a stav: dnes „holé pole", ale výrazně podmáčené. Nejspíš se jedná o meliorací poškozenou pramennou oblast Svodnice., **potenciál:** v rámci obnovy nivy svodncie doporučujeme vyjmout ze zemědělského hospodaření a řízenou sukcesí vytvořit mokřad – udržení orné půdy zde stejně není perspektivní.

30 – popis a stav: exponovaná, téměř holá silnička, vedoucí k ropným vrtům, **potenciál:** velmi se zde nabízí výsadba stromů, ideáně opět vhodně doplněná o keřové patro. Doporučujeme ovocnou výsadbu, ideálně kombinaci třešní a hrušní.

31 – popis a stav: pestrá záhumenková struktura na V okraji obce, **potenciál:** opět chybí „zelený okraj", tj. je vhodné vysázet linii nebo dvoustopou alej stromů na V okraj území jako zelený pás okolo obce

32 – popis a stav: vysoký topolový luh v nivě Kyjovky, podél bezejmenné regulované strouhy v trase bývalého, dnes slepého koryta Moravy, **potenciál:** pozůstatek hodnotné nivní krajiny, který bude snad využit při plánované revitalizaci Kyjovky.

33 – popis a stav: regulovaný tok Kyjovky, i přes hnusný technický zásah porostlý pestrou směsí mokřadních vrb, chmele a dalších lužních prvků, **potenciál:** zásadní potřeba revitalizace, která je pro toto území plánována

34 – popis a stav: idenitické s 33, **potenciál: –**

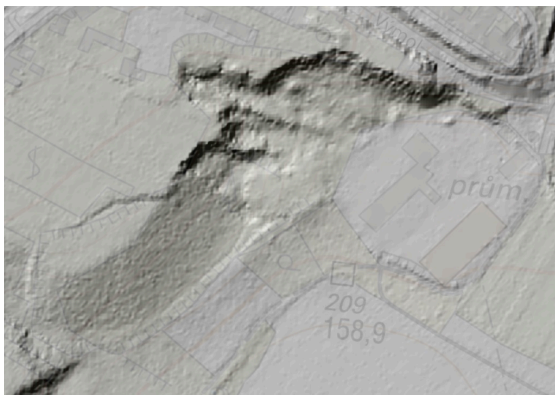

dobývací prostor a odval za bývalou cihelnou na digitálním modelu terénu 5g, © ČÚZK

bývalé koryto Kyjovky v areálu dnešní štěrkovny, polovina 50. let. Patrné je jak totální odlesnění, tak pestrá mosaika slepých ramen,

35 – popis a stav: zatopená pískovna s členitým dnem a velkým množstvím zálivů, s rozvinutou břehovou zónou, **potenciál:** velmi pestrý a hodnotný biotop, doporučujeme ponechat spontánnímu vývoji

36 – popis a stav: nivní loučka poblíž pískovny, obklopená lužním křovím a lesem, **potenciál:** vhodné by bylo umožnění střídavé nebo pásové seče tak, aby byla posílena její biodiversita

37 – popis a stav: rozsáhlé plochy vinic již v plochém úseku krajiny, homogenní, bez krajinných dominant, a intenzivně obdělávané, **potenciál:** vhodné by bylo především rozčlenění homogenní plochy vinice, a výsadba alespoň několika solitérních stromů – vhodné jsou ovocné stromy, dub letní, lze zde ovšem třeba vysadit i jihoevropský kaštanovník jedlý, který je nádherným solitérním a dlouhověkým stromem

38 – popis a stav: malý parčík u tratě, vyhlídkové místo se stolkem a lavičkou na eutrofním trávníku, **potenciál:** doporučujeme výsadbu jedné solitérní dřeviny (opět by bylo vhodné hledět na ekologické vlastnosti území a vybrat odpovídající dřeviny),

39 – popis a stav: centrální úsek parku, výrazně poničený tornádem, **potenciál:** doporučujeme uplatnit zde sérii opatření, která přispějí k zadržévání a vsakování srážkové vody a úpravě mikroklimatu – vsakovací pásy (rain gardens), doplnění keřového patra nebo úpravu režimu sečení trávníků

40 – popis a stav: linie eutrofních křovin mezi poli, dominuje slívoň obecná a bez černý, **potenciál:** fungující křovitý biotop a biokoridor, doporučujeme nepravidelnou a citlivou dosadbu ovocných dřevin (třešeň, hrušeň)

41 – popis a stav: úzká podmáčená strouha s náznaky luhu a několika vrbami, vše v trase zazemněného koryta přítoku Kyjovky, **potenciál:** ideálně by měla být obnova tohoto mokřadu součástí revitalizace nivy Kyjovky

42 – popis a stav: malý úsek pestré, záhumenkové krajiny, již téměř v nivě Moravy, **potenciál:** jeden ze základních kamenů diversity zdejší kulturní krajiny, zachování v současném stavu

43 – popis a stav: malá pastvina v trojúhelníku mezi cestami, **potenciál:** ve zdejší krajině je víc území, která by zasloužila pastvu- například většina Staré hory, nebo i některé další pozemky v nivě Moravy

44 – popis a stav: vesnický eutrofní brownfield v okolí polní cesty, s ruderálním křovím, **potenciál:** potenciálně biotop luhu, doporučujeme výsadbu několika stromových solitér podél cesty (dubů letních, habrů obecných nebo lip malolistých), případně rozšíření pastvy ze sousední pastviny

Využití potenciálu krajiny a nástin krajinného plánu

V tomto textu shrnuji zásadní kroky a rámcové zásady, jak s krajinou tohoto území zacházet. Následovat by měla tvorba krajinného plánu, kde budou všechny zásahy rozebrány podrobně, včetně možností financování

Obnova strukturní heterogenity a kulturní krajiny

Velká část katastru obce trpí zcela nevhodnou krajinnou strukturou., případně jakákoliv struktura téměř chybí. Doporučujeme proto postupovat v následujících krocích, které mohou být zrealizovány i samostatně. Tyto kroky se řídí strategií prvně zachránit to nejhodnotnější, a poté se věnovat poškozenějšímu zbytku:

1. obnovení maloplošného, diversifikovaného hospodaření na Staré hoře. Vhodná je kombinace pastvy, sečení, ploškovitého zimního vypalování a obnovy sadů, ideálně v kombinaci zamezení nebo omezení využívání herbicidů

2. obnovení krajinné struktury vytvořením sítě biokoridorů na severním okraji katastru. Biokoridory je potřeba obhospodařovat jako tradiční zemědělskou extenzivní krajinu s mosaikou dřevin a bezlesí tak, aby bylo zabráněno šíření invazních druhů do okolní krajiny. Je také vhodné využít jakákoliv dostupný pozemek pro výsadbu solitérních dřevin a alejí nebo řad stromů podél cest – nikoliv však jehličnanů a exotů, ale druhů ekologicky i geograficky vhodných.

3. revitalizace Kyjovky a okolních degradovaných mokřadů

4. revitalizace toku Svodncie

5. restrukturalizace a úprava péče zeleně v intravilánu obce. Vhodné je dosazovat druhy, které mají na území obce ekologické optimum, tj. vhodné ovocné dřeviny nebo především druhy dubohabřin a doubrav (dub letní, habr obecný, lípa srdčitá, jeřáb břek, jeřáb muk, jilm vaz), a vždy, když to jde, je doplnit i o vhodné keřové patro. Na méně exponovaných úsecích (tj. například při okrajích nivy Moravy nebo na brownfieldech v okolí obce) lze využít řízené sukcese, která téměř zaručuje budoucí klimatickou odolnost vzrostlé vegetace.

6. uplatnění vsakovacích a propustných prvků i v intravillánu obce – rain gardens, zatravněné dlaždice na parkovištích etc…

7. úprava režimu sečení a péče o zeleň – zde je vhodné výrazně ubrat na intenzitě, trávníky – tam kde je to možné – séci jen dvakrát ročně s oddálením první seče alespoň na začátek června. Docílí se tím vyšší diversity a tím i klimatické odolnosti trávníků.

Zelený pás okolo obce

Zásadním opatřením, které navrhujeme stran zvýšení ekologiké stability a zprůchodnění krajiny obce, je návrh zeleného pásu. Ten zčásti existuje – tvoří ho jak část lužní krajiny a Staré hory, tak některé záhumenkové struktury v severní části obce. Navrhujeme však výsadbu linie stromů podél celého obvodu zástavby, s využitím cesty na západním okraji, a vytvořením nové na východním okraji. Stromová výsadba by měla být doplněna o keřové patro. Dominantními stromy by měla být ideálně kombinace ovocných dřevin a dubu letního, habru obecného, javoru mléče, jeřábu ptačího, jeřábu muku, v keřovém patře pak dřín obecný, svída krvavá, ptačí zob obecný, brslen evropský, brslen bradavičnatý, řešetlák počistlivý a trnka obecná.

Zelený pás by měl výrazně snížit klimatickou expozici obce a přispět k výrazně vyšší průchodnosti krajiny.

Revitalizace mokřadní krajiny

Povodí Svodnice, která odvodňuje severní část katastru, je v katastrofálním stavu. Doporučujeme vložit výraznou energii a finance do kompletní revitalizace, jelikož má tento tok pro obnovu alespoň základní strukturní heterogenity zásadní význam. Revitalizace by neměla být příliš „technická“, ale spíš měkká, respektující stávající stav – a například využívat zjevné podmáčené deprese v polích. Doporučujeme vypracovat zvlášť, i s ohledem na plánovanou stavbu dálnice.

Potenciály krajiny

schéma nejdůležitějších propojení

Nejdůležitější propojení

Schémata ukazují hlavní osy propojení v návaznosti na strukturu obce a její záhumení cesty. Některá z propojení existují a jiná ukazují možné alternativní cesty. Aby byla zachována prostupnost a také jisté dělená krajiny bylo by vhodné postupně se snažit o vytvoření těchto cesta a také doprovodné vegetace okolo nich. Krajina tak bude nejen stabilnější, ale také přívětivější pro lidi a zvířata. Mimo těchto hlavních od může nebo již existuje řada dalších spojnic, které krajinu dále člení a obohacují. Trasování cest vychází z katastru, trasování historických cesta a případně také majetků obce.

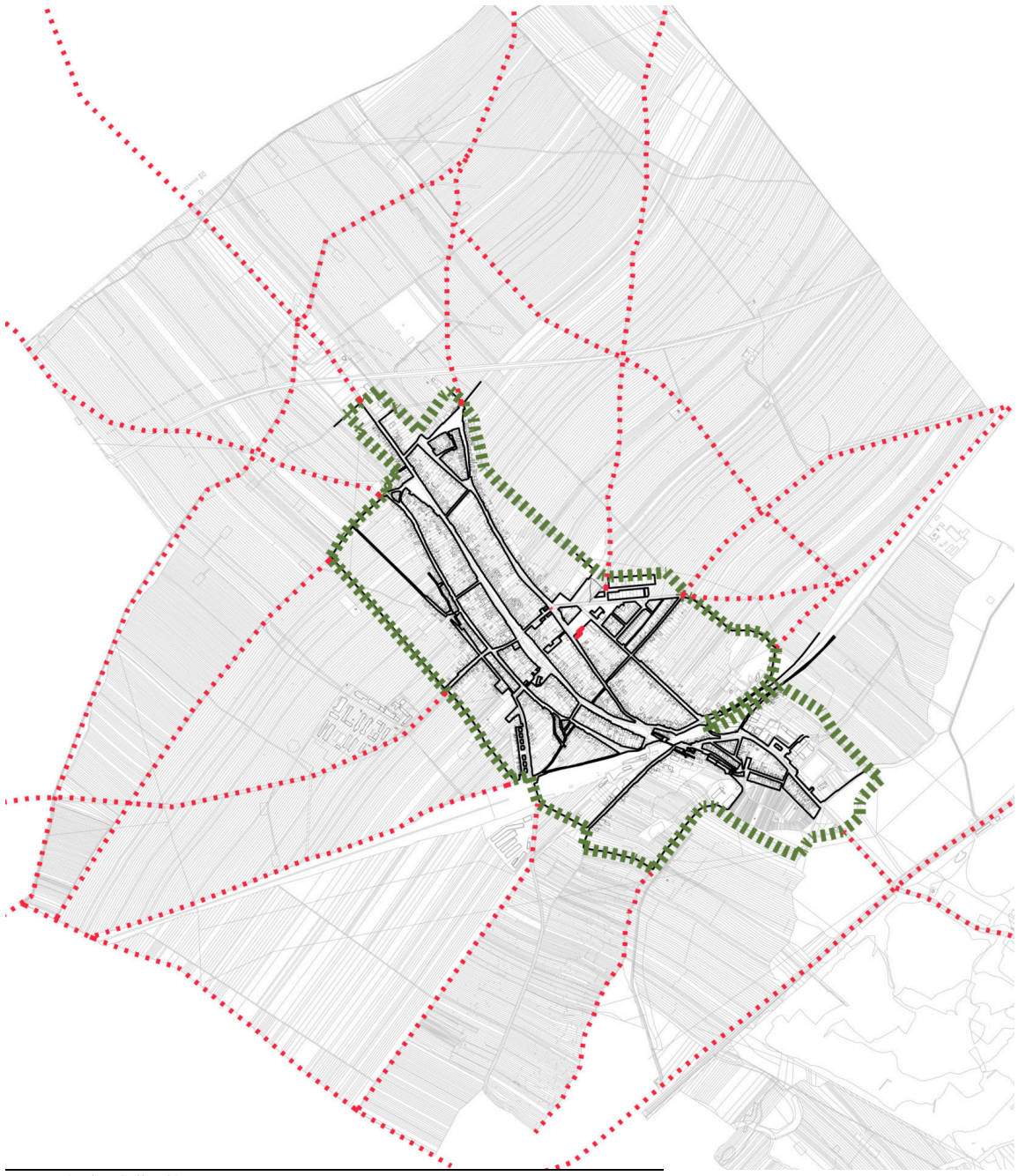

propopojení podložená katastrem

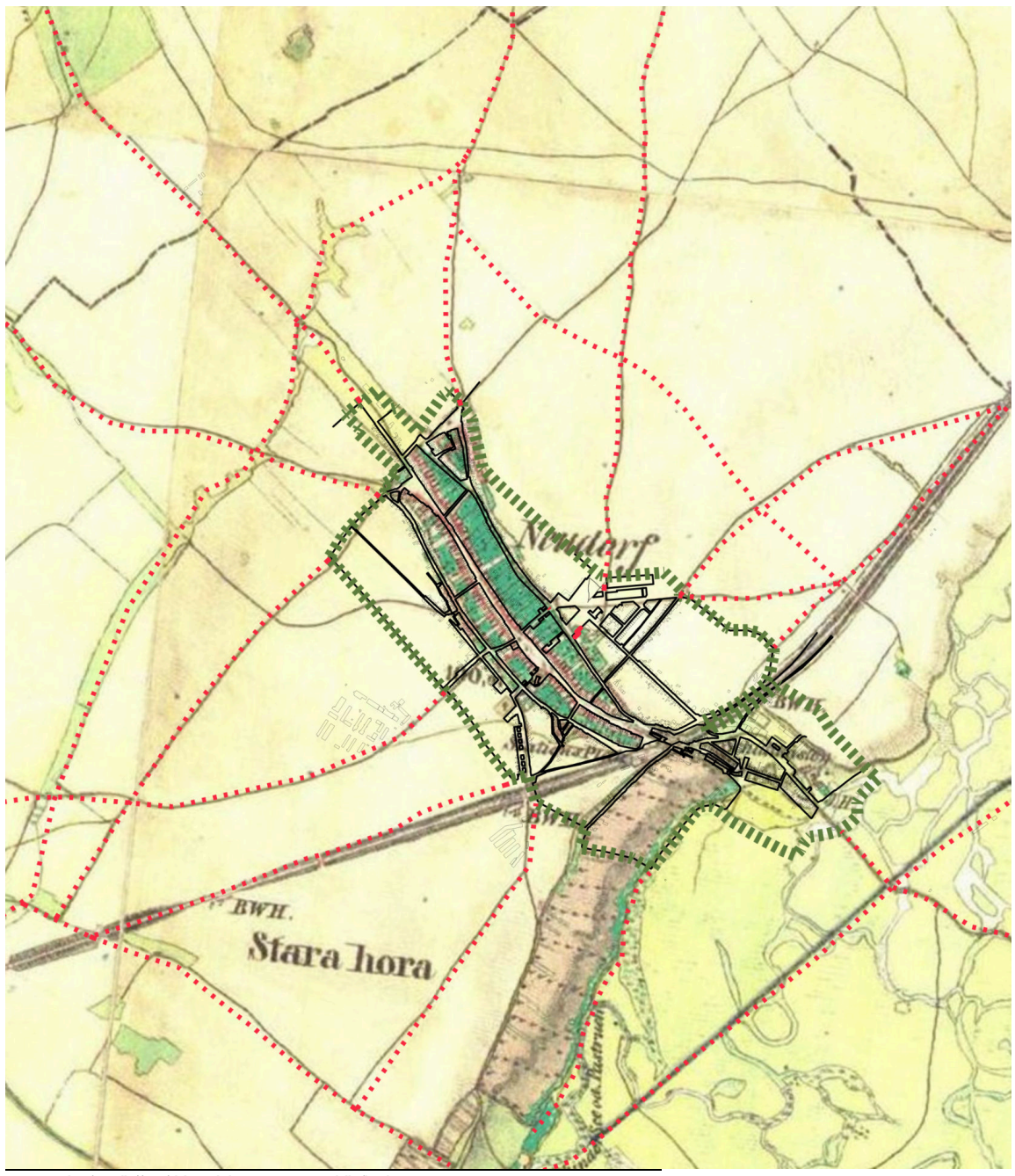

propopojení podložená historickou mapou stabilního katastru

skica potenciálu

Štěrkovna

Štěrkovna slouží jako záložní zdroj pitné vody, celá se nachází v pásmu hygienické ochrany 1. stupně. Přístup k vodě proto není možný. Bylo by však vhodné snažit se vyjednat řešení, které by alespoň trochu využilo hodnotu štěrkovny a zároveň by umožnilo dodržet pravidla. Proto navrhujeme ornitologickou naučnou stezku, která se sice nepřiblíží k vodě, ale zprostředkuje průhledy na ní. Mohou se na ní vybudovat různé pozorovatelny, bunkříky a informační nosiče o místě, ptácích, rostlinách a také ochraně a jejím důvodu. Myslíme si, že vzhledem k rozsahu místa se může jednat o turistické lákadlo s programem na půl dne a další rozšíření možností.

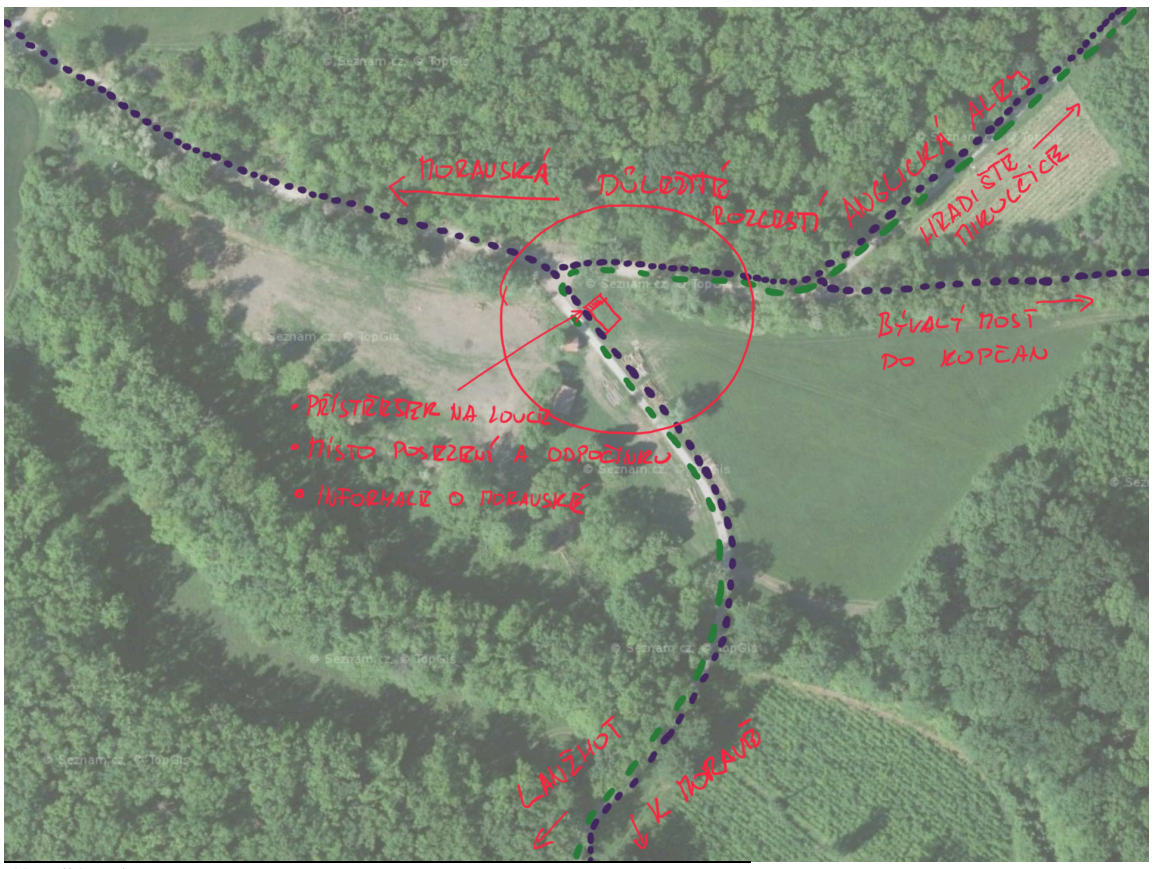

skica pěticestí

Pěticestí

Jedná se o významné a strategické místo v lužním lese, kde se potkávají důležité turistické a cyklistické cesty. Cílem místa je jednak nabídnout turistům příjemné zastavení v podobě klasické pergoly se stolem, používané i jinde v obci a také přenést informaci, že nedaleko je zajímavá vinařská obec, kterou stojí za to navštívit.

Vize rozvoje

On-line verze:

https://mnves.cityupgrade.cz

autoři Ing. arch. Lucie Kardmanová Chytilová

Ing. arch. Jiří Rákosník

spoluautor Mgr. Jan Albert Šturma

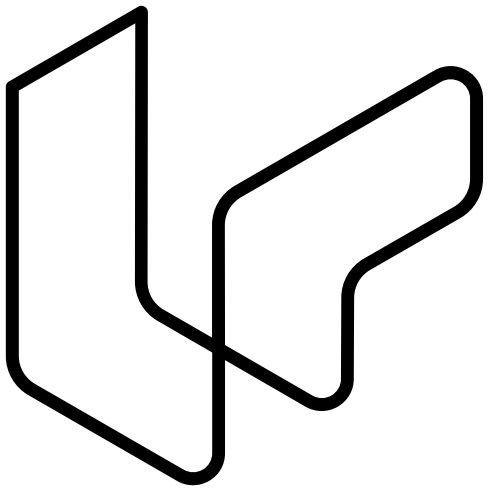

City Upgrade